

D 2384 E – 1,50€ – PROSINAC/DEZEMBER 2016 – BR./NR. 12 (364)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

*Sretan Božić
i Nova godina!*

*Frohe Weihnachten
und ein gesegnetes neues Jahr!*

Naslovnica:
Đuro Seder, „Bogojavljenje“, dio
oltarne slike u Sveučilišnoj kapeli na
HKS-u u Zagrebu; unicath.hr

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: [069] 9540480
Fax: [069] 95404824

E-Mail:
zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkčić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
IBAN:
DE03 7509 0300 0006 4989 73
SWIFT-BIC: GENODEF1M05

19. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

NEUSS, 12. 11. 2016., ODRŽANA SMOTRA ZBOROVA ODRASLIH

Domaćini – zbor Hrvatske katoličke misije Düsseldorf

Zbor Hrvatske katoličke misije Mainz

Zbor Hrvatske katoličke misije Srednji Baden

Zbor Hrvatske katoličke misije Mannheim-Mosbach

U OVOM BROJU

19. SMOTRA ZBOROVA

Pjevanjem
se jača
crkveno
zajedništvo

str.

8

INTERVJU: dr. Jadranka Garmaz

Bog dolazi
da nas
spasi

str.

6

DUHOVNA DJELA MILOSRDA

Za žive i mrtve
Boga moliti

str.

12

IZ CRKVE U SVIJETU

Na završetku Godine milosrđa
Crkva dobila nove kardinale

Među 13 kardinala je i Blaise (Blaž)
Cupich, nadbiskup Čikaga (SAD),
koji ima hrvatske korijene.

4.21

IZ CRKVE U DOMOVINI

Vukovar mjesto posebnog pijeteta

5

BOŽIĆNA POEZIJA I MEDITACIJA

14

NJEMAČKA

Personalne promjene

25

MLADI I MEDIJI

Komuniciramo li onime što jesmo
ili onime što imamo?

23

DJEČJI KUTAK: Željka Čolić
Božićna priča

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:
Pfr. I. Komadina: Die wahre Pforte
der Barmherzigkeit steht offen

13

|| „Božić sa sobom nosi poruku da nitko nije zaboravljen ni ostavljen.“ ||

Otvoriti oči za otajstvo Božića

Poruka Božića, Boga koji se rađa u štalici, koji dolazi radi nas, svakog ponaosob, u liku nezaštićenog, ranjivog djeteta, dotiče čovjekove najdublje čežnje o vlastitoj vrijednosti, voljenosti i pripadanju, ne bilo kome nego Bogu koji se radi njega rađa i dolazi mu u susret. Božić je prilika da se obitelji okupi, da se izmire i približi, da se nanovo krene dalje kao član obitelji, svoga naroda i Božjeg naroda. Božić sa sobom nosi poruku da nitko nije zaboravljen ni ostavljen. Poruku da Sin Božji dolazi svakome i donosi radost, mir i izmirenje. Takve darove moramo za Božić jedni drugima donositi. Bog se utjelovljuje u našu stvarnost, možemo ga pronaći u svakom trenutku, situaciji, u svakom čovjeku. U malenosti i jednostavnosti dolazi da nam poruči kako se upravo nalazi u onim najsiromašnijima, onima na rubu, tabuiziranim, otpisanim, u onima za koje nema mjesta, istaknula je izv. prof. dr. sc. Jadranka Garmaz s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu u razgovoru za božićni broj „Žive zajednice“.

I upravo je vrijeme Božića na poseban način prilika izaći iz svojih okvira i otvoriti se jedni drugima, biti blizu jedni drugima, imati više osjećaja za potrebe ljudi u potrebi. To bi ujedno značilo otvoriti svoje oči i srce za otajstvo Božića i u malenosti i lježnosti Djeteta živjeti i promatrati svijet oko sebe.

„Božje kraljevstvo je uvijek tu, gdje se prihvaća Božja volja jer tu nastaje istina, pravednost i ljubav. Taj put okrivljanja Božje volje za svoj život nije uvijek lagan. On je često bolan i nepodnošljiv. Dovodi nas ponekad na granice naših snaga i do ruba izdržljivosti te nas baca u tamnu noć iz koje nam se čini da nema izlaza. Svetci nam pokazuju da su itekako i u tim situacijama prepoznali volju Božju za svoj život i ostvarili je“, ističe dr. Garmaz.

Kad Bog zahvati čovjeka, on se mijenja, postaje drukčiji. Dobiva novo srce i oči. Dopusimo mu da nas zahvati i ovog Božića.

Svima blagoslovljen Božić i 2017. godina!

Urednik

Iz delegatove Poruke

Nastavimo milosrdno djelovati

Svetkovina Krista Kralja kruna je crkvene godine i Godine milosrđa. Evanđelje Kristova Kraljevstva je vrhunac njegova otkupiteljskog djela, rekao je papa Franjo u homiliji na nedjelju Krista Kralja, 20. studenoga. Ne samo tijekom Godine milosrđa, već i ranije, papa Franjo, posebno svećenicima, pokazuje kakav bi trebao biti pravi dušobrižnik.

Na nedjelju Krista Kralja završila je doduše izvanredna sveta Godina Božjeg milosrđa, kada je papa Franjo u 9.58 sati zatvorio sveta vrata na bazilici sv. Petra u Rimu. Time međutim nije prestala naša obveza da svi, poput Oca nebeskoga, nastavimo milosrdno djelovati u našem životu. Milosrđe, koje nas vodi u srce evanđelja, potiče nas da odbacimo navike i prakse, koje su prepreka služenju Kraljevstvu Božjem.

I onda, rekli bismo, u istom ozračju iste nedjelje Krista Kralja pa-

pa Franjo je pred oltarom u bazilici sv. Petra potpisao apostolsko pismo „Misericordia et misera“, koje je upućeno cijeloj Crkvi s nakanom da se milosrđe i nadalje živi – „istom jakošću u kojoj se osjećalo i svetoj Godini milosrđa. Na kraju misnog slavlja predao je apostolsko pismo skupini izabranih predstavnika, među kojima je bio i jedan bolesnik i jedna osoba s posebnim potrebama.

U vremenu došašća svi smo nekako malo osjetljiviji za potrebe bližnjih. Vrata našeg srca i našeg oka malo više su otvorena za one koji imaju manje od nas. Rastvorimo ih sirom. Neka nam dani koji nas još dijele do proslave Isusovog rođendana budu bogati duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa, te neka nam je tako sretan i blagoslovljen Božić i cijela nova 2017. Gospodnja godina.

Vaš

Ivica Komadina, delegat

Završetak Godine milosrđa i novi kardinali

Godina milosrđa za Crkvu, ali i sve ljude dobre volje, bila je veliki Božji dar, kazao je papa Franjo na završetku izvanredne svete Godine milosrđa.

Premda je izvanredna sveta Godina milosrđa službeno završila 20. listopada svečanom misom koju je na Trgu sv. Petra u Rimu predvodio papa Franjo, sam je Sveti Otac vjernike pozvao da i dalje budu milosrdni. Prema njegovim riječima izrečenima prije molitve Anđeoskog pozdravljenja, Godina milosrđa za Crkvu, ali i sve ljude dobre volje, bila je veliki Božji dar. I dok je zahvaljivao svima – od Papinskoga vijeća za novu evangelizaciju preko snaga sigurnosti, redara i dragovoljaca sve do vlasti, Papa nije zaboravio one koji su duhovno „nosili“ cijelu Godinu milosrđa, pa je rekao: „Mislim na mnoge stare i bolesne osobe koje su neprestano molile, prikazujući i svoje patnje za Jubi-lej. Posebno bih htio zahvaliti klauzur-nim redovnicama uoči Dana pro oran-tibus koji će se slaviti sutra. Sve vas pozivam da se posebno spominjemo tih naših sestara koje se potpuno posvećuju molitvi i trebaju duhovnu i materijalnu solidarnost.“ Potom je srdačno zahvalio i pozdravio sve one koji su „iz različitih zemalja došli na zatvaranje Svetih vrata bazilike svetoga Petra“, koja je sam obredno zatvorio pred više od 70 tisuća vjernika iz cijeloga svijeta.

Krist na križu – ljubav koja oprašta

A to je učinio prije mise, kada je nakon posljednjega zvuka himna Sve-te godine i molitve u tišini došao pred vrata i zatvorio ih. U svojoj je homiliji na svetkovinu Krista Kralja, tj. na posljednju nedjelju u liturgijskoj godini, Sveti Otac podsjetio na svojevrzni paradoks koji je protumačio ovim riječi-ma: „Krist Božji, izabranik, Kralj“ iz-gleda bez moći i bez slave: na križu je, gdje se čini više kao pobijedeni nego pobjednik. Njegovo je kraljevanje paradoksalno: njegovo je prijestolje križ; njegova kruna je od trnja; nema žezla, već mu je u ruku stavljena trska; ne nosi raskošnu odjeću, već je lišen ogrtača; na prstima nema sjajne prstene, već ruke probodene čavlima; ne posjeduje blago, nego je prodan

za trideset denara. Zaista, Isusovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta.“ Unatoč takvome „paradoksalnom stanju“ u Isusu čovjek pronalazi i otkupljenje i oprostjenje. Veličina njegovo-g kraljevstva „nije snaga prema mjerilu svijeta, već Božja ljubav, ljubav sposobna doći do svake stvari i ozdraviti ju. Zbog toga se Kristova ljubav prignula sve do nas, nastanjivao je našu ljudsku bijedu, doživio naše

razmak. Pred životnim okolnostima ili pred našim neostvarenim očekivanjima i mi možemo upasti u napast da se udaljimo od Isusovog kraljevstva, da ne prihvatimo do kraja sablazan njegove ponizne ljubavi koja uznemirava naše ja, uvlači u nevolju. Radije se ostaje na prozoru, ostaje po strani“, što za vjernika nije prihvatljivo pa je Sveti Otac rekao: „Pitajmo se, svatko svaki dan: 'što od mene traži ljubav, kamo me goni? Kakav odgovor dajem Isusu svojim životom?'“ U drugoj su skupini bili vođe naroda, vojnici i jedan razbojnik. Svi oni mu se rugaju i provociraju: „Spasi sam sebe!“ Oni kušaju Isusa poput đavla u pustinji kako bi odustao od kraljevanja na Božji način i vladao prema logici ovoga svi-jeta. Žele da side s križa i pobijedi neprijatelje: „Ako je Bog, neka pokaže moć i nadmoć! Ova kušnja izravan je napad na ljubav: 'spasi sebe samoga'; ne druge, nego sebe samoga. Neka prevlada ja svojom snagom, svojom slavom, svojim uspjehom. To je najstrašnija kušnja, prva i posljednja u evanđelju. No, pred tim napadom na vlastiti način postojanja Isus ne govori, ne reagira. Ne brani se, ne pokušava uvjeriti, ne iznosi apologiju svoga kraljevanja. Zapravo nastavlja ljubiti, oprašta, živi trenutak kušnje prema Otčevoj volji uvjeren da će ljubav donijeti plod.“

Među novim kardinalima je i mons. Blaise Joseph Cupich, nadbiskup Čikaga (SAD), koji ima hrvatske korijene

najniže stanje: nepravdu, izdaju, napuštanje; doživio je smrt, grob, pakao.“ Upravo je na taj način otišao sve do kraja svijeta da bi zagrlio i spasio svakog živog čovjeka. „Nije nas osudio, nije nas niti osvojio, nije nikada prekršio našu slobodu, već je postao put s poniznom ljubavlju koja sve oprašta, svemu se nada, sve podnosi. Samo ta ljubav pobijedila je i dalje pobjeđuje naše velike protivnike: grijeh, smrt, strah.“ Isusovo vlada na jedan sasvim drukčiji način: on u ljubavi preobražava grijeh u milost, smrt u uskrsnuće, strah u povjerenje.

Isus mora biti Gospodin čovjekovog života

Na svetkovinu Krista Kralja papa Franjo podsjetio je i na činjenicu da bi malo vrijedilo vjerovati da je Isus kralj svemira i središte povijesti, ako nije „Gospodin našega života: sve je uzalud ako ga ne prihvatimo osobno i ako ne prihvatimo i njegov način kraljevanja. U tome nam pomažu osobe koje nam danas prikazuje evanđelje. Uz Isusa, pojavljuju se tri lika: narod koji gleda, skupina koja stoji blizu križa i razbojnik razapet uz Isusa.“ Narod je gledao: „Nitko ne govori ni riječ, nitko se ne približava. Narod stoji daleko i gleda što će se dogoditi. Isti je to narod koji se zbog vlastitih potreba stiskao oko Isusa, a sada drži

Dajmo Bogu priliku!

Da bi vjernici prihvatili Kristovo kraljevstvo i njegov način vladanja pozvani su boriti se protiv te napasti gledajući na Krista raspjetoga na križu. „Mnogo smo puta u napasti sići s križa. Snaga privlačnosti moći i uspjeha činila se lakim i brzim putem za širenje evanđelja, zaboravljajući u taj brzini kako djeluje Božje kraljevstvo. Ova Godina milosrđa pozvala nas je da ponovno otkrijemo središte, da se vratimo bitnome. Ovo doba milosrđa poziva nas da promatramo pravo lice našega Kralja, ono koje sja u uskrsnuću, te ponovno otkrijemo mlado i lije-plo lice Crkve, koja sjaji kada prihva-

Nastavak na str. 21

IZ CRKVE U DOMOVINI

S ponosom i sjećanjem

S ovoga Vukovarskoga groblja diže se glas i mrtvih i živih da je krajnje vrijeme da hrvatska država svim sredstvima uloži napor u rasvjetljivanje svoje prošlosti, svega onoga što joj je na ponos, a i onoga što ju opterećuje, kazao je kardinal Josip Bozanić u propovijedi u Vukovaru.

Pod geslom „Vukovar mjesto posebnog pijeteta“ bilo je više-dnevno prisjećanje 25. obljetnice žrtve grada Vukovara 1991. godine za Hrvatsku. Kolonu sjećanja činilo je više od 120.000 sudionika, a misno slavlje predstavio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Potrebno rasvjetljivanje prošlosti

U propovijedi je kardinal Bozanić istaknuo: „S ovoga Vukovarskoga groblja diže se glas i mrtvih i živih da je krajnje vrijeme da hrvatska država svim sredstvima uloži napor u rasvjetljivanje svoje prošlosti, svega onoga što joj je na ponos, a i onoga što ju opterećuje.“ U koncelebriranom euharistijskom slavlju sudjeleovali su: apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Er-rico, dvadeset i tri hrvatska (nad)biskupa, izaslanik beogradskoga nadbiskupa, provincijali, te brojni svećenici. Nazočili su visoki dužnosnici Hrvatske vlade s predsjednikom Andrejem Plenkovićem i brojnim ministrima, te Hrvatskoga sabora sa saborskim zastupnicima te ini predstavnici županijskih i općinskih čelnika. Okupljene je na početku pozdravio domaćin đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Pod geslom „Vi ste naš ponos, mi smo vaša snaga“ s Memorijalnog groblja u Vukovaru priređen je i mimohod Udruge djece poginulih i nestalih hrvatskih branitelja prema masovnoj grobnici Ovcara.

Istoga dana, obljetnica stradanja s misnim slavljem bila je u Škabrnji na kojoj se okupilo mnoštvo vjernika. Taj dan i Saborsko je bilo u sjećanju na srpske zločine, jer to je mjesto koje je bilo potpuno razrušeno, a civili koje je srpski agresor zatekao ubijeni su, ni kamen na kamenu nije ostao.

Među brojnim sjećanjima u Splitu je obilježena 25. obljetnica obrane grada i razbijanja pomorske blokade na Jadranu. Tom prigodom otkriveno je spomen obilježje poginulim, nestalim i umrlim hrvatskim braniteljima

ma te civilima poginulim u Domovinskom obrambenom ratu pod nazivom „Spomen i želja“ na gradskoj plaži Kašuni. Molitvom i paljenjem svijeća vjernici Mostara i hercegovačkih biskupija obilježili su 25. obljetnicu pada Vukovara. U svim crkvama slavljene su mise za Vukovar,

sjednik Hrvatskog Caritasa Josip Mrzljak zajedno s ravnateljem Hrvatskog Caritasa mons. Fabijanom Svalinom susreo se s veleposlanikom Republike Koreje Park Won-supom. Bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak primio je u srijedu 16. studenoga veleposlanika Republike Mađarske u Hrvatskoj Jozsefa Magyara.

Pozivi na sudjelovanje

Hrvatski Caritas je predstavio akcije i predbožićne aktivnosti. Predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup Josip Mrzljak podsjetio je na „Nedjelju Caritasa“ koja pada na treću nedjelju došašća o kojoj je napisao pismo. Ravnatelj Hrvatskog Caritasa i zamjenik glavnog tajnika HBK mons. Fabijan Svalina predstavio je akcije koje se provode u predbožićno vrijeme, posebno akciju „Za 1000 radosti“.

Pisana baština biskupa Strossmayera, koja je objavljena o 200. obljetnici rođenja i 110. obljetnici njegove smrti, predstavljena je u Osijeku.

Relikvijar s moćima jednoga od dvojice novih hrvatskih blaženika, fra Serafina Glasnovića Kodića, rodom iz Janjeva nalazi se u crkvi Bezgrešnog začeca BDM u zagrebačkoj Dubravi.

Sjednica Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog održana je u prvi put u Grkokatoličkoj arhimandriji sv. Mihaela Arkandela u Marči. Sjednici je predsjedao predsjednik Vijeća sisački biskup Vlado Košić, u čijoj se biskupiji nalazi lokacija ostataka povijesnog marčanskog manastira, a nazočio joj je i križevački biskup Nikola Kekić pod čijom se jurisdikcijom sama arhimandrija nalazi.

Prijave za Susret hrvatske katoličke mladeži, koji će se održati 29. i 30. travnja 2017. u Vukovaru završit će 19. veljače 2017. godine. Iz Ureda HBK za mlade pozivaju sve zainteresirane da se prijave u svojim župama.

A.O.

Hrvatski biskupi u Koloni sjećanja

a na brdu Hum iznad Mostara zapaljeno je i 25 velikih baklji u spomen na Grad Heroj. Događanja su imala zajednički naziv „I u Mostaru Vukovar svijetli“.

I Saborsko je bilo u sjećanju na srpske zločine, jer to je mjesto koje je bilo potpuno razrušeno, a civili koje je srpski agresor zatekao ubijeni su, ni kamen na kamenu nije ostao.

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić sudjelovao je u na svečanom otvaranju međureligijskog susreta vjeroučitelja u BiH, kojemu je domaćin bila Islamska zajednica u BiH.

Diplomaske aktivnosti hrvatskih biskupa

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu u nastupni posjet Constantina Mihaila Grigoria, veleposlanika Rumunjske u Republici Hrvatskoj, te Juana Luisa Nila Villedora, veleposlanika Republike Čile u Hrvatskoj. Varaždinski biskup i pred-

RAGOVOR S DR. JADRANKOM GARMAZ, PROFESORICOM RELIGIOZNE PEDAGOGIJE I KATEHETIKE NA KATOLIČKOM BOGOSLOVNOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U SPLITU

Bog dolazi da nas spasi

Izv. prof. dr. sc. Jadranka Garmaz rođena je 1974. u Koprnu kod Šibenika. Godine 2002. doktorirala je na Katoličkome teološkom fakultetu Sveučilišta u Innsbrucku iz područja religijske pedagogije i katehetike. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu od listopada 2013. do listopada 2015. obnašala je službu prodekanice za nastavu. Pročelnica je katedre religiozne pedagogije i katehetike na KBF-u u Splitu. Član je uredničkog vijeća znanstvenog časopisa „Crkva u svijetu“ i časopisa „Lađa“. Član je vijeća za laike HBK. Dr. Garmaz se u svom znanstveno-istraživačkom radu posebno bavi pitanjima župne kateheze i didaktike školskog vjeronauka, te pitanjima komunikativne teologije.

Božić donosi poruku mira i ljubavi

Živa zajednica: Uz blagdan Božića su povezani toplina i obiteljsko ozračje. Zašto je poruka Božića i tako izazovna i znakovita?

Dr. Jadranka Garmaz: Božić donosi poruku mira i ljubavi. To je poruka nade u bolji život pun blagostanja i topline, međusobne solidarnosti i ljubavi. Za tim čezne svako ljudsko srce. Zato je Božić blizak svakom puku i narodu. Božji sin dolazi u liku malenog djeteta. Nema ništa nježnije na svijetu, što čovjeka može duboko dirnuti u srce i pozvati na promjenu kao maleno dijete. Poruka Božića, Boga koji se rađa u štali, koji dolazi radi nas, svakog ponosob, u liku nezaštićenog, ranjivog djeteta, dotiče čovjeka najdublje čežnje o vlastitoj vrijednosti, voljenosti i pripadanju, ne bilo kome nego Bogu koji se radi njega rađa i dolazi mu u susret. Božić je prilika da se obitelj okupi, da se izmiri i približi, da se nanovo krene dalje kao član obitelji, svoga naroda i Božjeg naroda.

Živa zajednica: Kako danas uspješno navijestiti tajnu Božića?

Dr. Jadranka Garmaz: Može li se u gradu doživjeti zimu u svojoj nenoj punini? Ne. Zima se mora osjetiti u šumi, u dubokom snijegu i na ledenim stazama. Tako je i s tajnom Božića.

Božić donosi tihi poruku mira. No u zaglušujućoj buci, pod neonskim svjetlima reklama, današnjem čovjeku s punim želucem, odsutnim pogledom i s pretrpanim rukama, ta je poruka gotovo nedostupna. No Bog se utjelovljuje, da bude s nama Bog. Riječ je tijelom postala i postavila svoj šator među nama (Iv 1,14). Ono što je ovdje rečeno je „novo“ jer dolazi od Boga i jer samo Bog to može ostvariti. Stoga nema tu neke posebne uspješne metode, već je novost Božića za svu povijest i za sve kulture posve nova i strana i u nju možemo ući u vjeri i jedino u vjeri, i koja nam otvara posve nova obzorja mišljenja i života (J. Ratzinger, „Bog je s nama“, Verbum 2004, 16).

Simboli posjeduju vlastiti jezik

Živa zajednica: Uz Božić je povezano mnogo simbola: Sveta obitelj, jaslce, zvijezda, božićno drvce i sl. Ti se simboli usvajaju već od djetinjstva, a nadopunjuju odrastanjem. Pojasnite važnost simbola u vjerskom doživljaju?

Dr. Jadranka Garmaz: Simboli posjeduju vlastiti jezik preko kojeg se izriče religiozni jezik. Utoliko je njihova uloga neosporna u vjerskom doživljaju. Ništa nije rječitije od upaljene svijeće, znaka križa ili mirisa tamjana. Posebno je važna integrativna i usmjeravajuća snaga religioznih simbola.

Današnje ljude se mora senzibilizirati da mogu ponovno komunicirati sa simbolima, da postanu sposobni za spoznaju simbola i shvaćanje religioznih simbola. To je unutarnji smisao za simbole kojeg posjeduje svaki čovjek ili kako ga Hubertus Halbfas naziva tzv. treće oko, a koje se treba razvijati i školovati. Taj unutarnji smisao za simbole omogućuje nam da gledamo unutar stvari ili u njihovu dubinu, da prelazimo granice površnog ili jednodimenzionalnog. Ono nevidljivo čini vidljivim i omogućuje da spoznamo sakralno u profanom, da vidimo iza svakodnevnih oblika ovoga svijeta, da prodremo u duhovni smisao stvari, da nađemo svjetlo u tami. No, postoji i druga strana uloge simbola u vjerskom doživljaju: to je iskustvo simbola. Posebice austrijski teolog Anton Bucher zastupa teoriju da djeca kroz doživljaj simbola, sama moraju izraditi svoje simbole, a koji onda dobivaju svoj jezični izričaj. Tek nakon iskustva simbola putem njegovog cjelovitog doživljaja (rukama, glavom i srcem) može se razumjeti i biblijsko-kršćanska predaja. Slično rade i evanđelisti kada koriste uobičajene izraze onoga vremena da bi izrazili Božju prisutnost među svojim narodom. Ivan govori o Božjem prebivanju kao posljedici i cilju utjelovljenja. On koristi njima dobro poznati izraz „postavljanje šatora“ i tako ukazuje na starozavjetni šator sastanka, na teologiju hrama koja se

ispunjuje u utjelovljenom Logosu. J. Ratzinger nas u spomenutoj knjizi „Bog je s nama“, na str. 17 podsjeća da grčka riječ šator „skene“ sadrži i hebrejski korijen „šekhina“ koja u ranom židovstvu označuje sveti oblak, koji je potom postao Božjim imenom, i njime se izricalo milosnu Božju prisutnost među židovima okupljenima na molitvu i proučavanje zakona. Isus je stvarna šekhina po kojoj je Bog među nama, kad smo okupljeni u njegovo ime. No, simbolima možemo pristupiti tako da ih estetski oblikujemo i shvaćamo, ili da im pridemo s područja umjetničke interpretacije ali i pak da intuitivno i emotivno osobno razlikujemo svakodnevne i religiozne simbole. U idealnom slučaju se vlastito oblikovanje simbola nadopunjuje s kritičkom prosudbom i cjelovitim shvaćanjem simbola sa svim osjetilima. Možemo reći da je osobno iskustvo simbola i njegova blizina, integracija smisla i izričaja simbola pretpostavka za njegov religiozni doživljaj. No ipak, čini se da je današnjoj generaciji koja ostaje na površini emotikona potrebno školovanje sposobnosti ophođenja sa simboličkim i metaforičkim izričajnim oblicima. Jedino tom senzibilnošću moguće je prodrijeti u dubinu religioznih simbola i produbiti svoje religiozno iskustvo.

Živa zajednica: U današnje vrijeme kao da se izgubilo dosta toga od izvornosti Božića. Kako Božiću vratiti temeljni smisao?

Dr. Jadranka Garmaz: Božićna poruka je vrlo jednostavna jer kako jedna pjesma kaže: On dolazi da spasi nas. On nas je prvi uz ljubio, učinio prvi pokret, darovao nam sebe. Od tog trenutka Bog je s nama. Bog se utjelovljuje u našu stvarnost, možemo ga pronaći u svakom trenutku, situaciji, u svakom čovjeku. U malenosti i jednostavnosti dolazi da nam poruči kako se upravo nalazi u onim najsiromašnijima, onima na rubu, tabuiziranim, otpisanim, u onima za koje nema mjesta. Inkarnacija je temeljno načelo pastorala i kateheze. To je poruka koju promiče današnji Papa: nema prokletih mjesta i ljudi, nema odbačenih od Boga. On je sa svima koji u svom srcu nisu zatvorili mjesto za njega. Tu poruku o čovjekovom dostojanstvu, taj ključ pomirenja i ljubavi posjeduje kršćanstvo. Sjetimo se da ni-

su kraljevi otkrili malo djeteta. Njega su otkrili pastiri i mudraci. Jednostavni ljudi, ljudi tišine, tragatelji Božji, oni koji tragaču za istinom i daju sve da ju nađu. Pastiri su živjeli od Božje providnosti, bili su raspoloživi, neovisni o bogastvu bilo koje vrste, a mudraci su bili budni, otvorenog duha i uma. I hrabri. Možda je ta slika putokaz i nama kršćanima danas da pojednostavimo svoje međusobne odnose, svoja ruha i svoje uloge. Da odlučnijim korakom, prekoračujemo granice i otvorenijim srcem i budnim uhom osluškujemo tragovo Božjeg pohoda, da možemo spoznati i razjasniti ono što Il. vatican-

Poruka Božića, Boga koji se rađa u štali, koji dolazi radi nas, svakog ponosob, u liku nezaštićenog, ranjivog djeteta, dotiče čovjekove najdublje čežnje o vlastitoj vrijednosti, voljenosti i pripadanju, ne bilo kome nego Bogu koji se radi njega rađa i dolazi mu u susret. Božić je prilika da se obitelj okupi, da se izmiri i približi, da se nanovo krene dalje kao član obitelji, svoga naroda i Božjeg naroda.

ski koncil zove znakovi vremena u današnjem svijetu. Ovo je naše vrijeme, mi drugoga nemamo. Bog je s nama i u njemu. Nismo odbačeni, ni zaboravljeni. Ušatorio se među nas. Ako ta poruka ovog Božića dodirne naša srca, svijet će zasigurno morati postati bolje mjesto.

Ljudi vole snove i maštu

Živa zajednica: Nije li opasnost danas da se u govoru o Božiću ode u nestvarno?

Dr. Jadranka Garmaz: Ljudi vole snove i maštu. Rado uljepšavamo stvarnost. To nas čuva u djetinjem duhu, daje nam osjećaj radosti i zaštitenosti. Božić u prikazu jaslca, u lijepim božićnim pjesmama, u svijetlu svijeća i borova nosi sa sobom nešto od te čarolije. Davno je pjesnik rekao kako „ljudskom srcu uvijek nešto treba, zadovoljno ono nikad nije“. Upravo ta čežnja za boljim, toplijim svijetom, mjestom ljubavi i mira krije se i u tajni Božića. Trgovci su to dobro prepoznali i svake godine prodaju tu čežnju, te snove u obliku razne potrebne i nepotrebne robe. U toj sili reklama, kupovine i konzuma, poruka Božića je u opasnosti da utihne, da se izgubi i da za nju ne bude mjesta. Ukoliko ne bu-

demo znali raskrinkati taj blještavi sjaj pa umjesto za prostorom i materijom ne potrbimo za vremenom te ga jedni drugima obilno i kvalitetno darujemo, poruka Božićnog mira i pomirenja, neće daleko stići.

Živa zajednica: Kako u siromašnom Djetetu u štali danas prepoznati Boga?

Dr. Jadranka Garmaz: Mali princ je rekao da se samo srcem dobro vidi. Bog se veže uz žive ljude. Marijino „Da“ otvara mu prostor u kojem on može podići svoj šator. Upravo ovo nerastavljivo povezivanje Boga sa svojim stvorenjem čini središte kršćanske vjere. Ta poruka nije apstraktna već se radi o susretu Boga sa stvarnošću naših kuća i našega života. Božje kraljevstvo je uvijek tu, gdje se prihvaća Božja volja jer tu nastaje istina, pravednost i ljubav. No, taj put okrivljanja Božje volje za svoj život nije uvijek lagan. On je često bolan i nepodnošljiv. Dovodi nas ponekad na granice naših snaga i do ruba izdržljivosti te nas baca u tamnu noć iz koje nam se čini da nema izlaza. No, sveti nam pokazuju da su itekako i u tim situacijama prepoznali volju Božju za svoj život i ostvarili je. Drugoga puta nema. Put križa je jedini put koji vodi do Uskrsnuća! On započinje Marijinim Da! Potrebno je da i mi kažemo svoj „Fiat“, krenemo tim putem i moći ćemo kao apostoli u tamnoj noći i usred oluje reći: „Gospodin je“.

Živa zajednica: Božić i smisao darivanja?

Dr. Jadranka Garmaz: Današnja kultura življenja vezana je uz materijalno. Tako čim se spomene dar odmah pomislimo na materijalne darove, one kupljene, manje ili više skupe i novcem plaćene. S jedne strane, mi smo ljudi i materijalne bića te i materijalni dar čini radost i budi zahvalnost. No, smisao Božićnog darivanja je druge vrste. Božić sa sobom nosi poruku da nitko nije zaboravljen ni ostavljen. Poruku da Sin Božji dolazi svakome i donosi radost, mir i izmirenje. Takve darove moramo za Božić jedni drugima donositi. Ako cijele godine nismo posjetili nekoga od rodbine, proveli dovoljno vremena s nekim iz bliže obitelji ili kruga prijatelja, napravili koje dobro djelo iz čiste dobrote – Božić je vrijeme za to.

Nastavak na str. 24

NEUSS

Pjevanjem se jača crkveno zajedništvo

Na smotri je nastupilo dvanaest zborova odraslih iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj.

Misno slavlje predvodio je i propovijedao provincijal fra Joškom Kodžoman, u zajedništvu s delegatom vlč. Ivicom Komadinom, fra Petrom Čirkom i fra Antom Malešom

Tradicionalna 19. smotra crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) u Njemačkoj održana je u subotu 12. studenoga u crkvi Bergrješnjog začeća Blažene Djevice Marije u Neussu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni i Hrvatske katoličke misije Düsseldorf. Na smotri je nastupilo dvanaest zborova odraslih. Prije smotre slavljeno je svečano misno slavlje, koje je predvodio i propovijedao provincijal Franje-

vačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Joško Kodžoman u suslavlju s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, voditeljem HKM Düsseldorf fra Petrom Čirkom i voditeljem HKZ Ludwigsburg i HKZ Korntal fra Antom Malešom. Misnom slavlju pribivalo je i više svećenika i pastoralnih suradnika redovnica i pastoralnih suradnica i suradnika laikinja i laika, uglavnom pristiglih sa svojim zborovima na smotru.

Pjevanjem u zboru pokazuje se ljubav prema Bogu i svom narodu

Riječi dobrodošlice svima je na početku uputio o. Čirko. Potom je provincijal o. Kodžoman u uvodnoj riječi kazao kako članovi zborova daju svoj doprinos u animiraju vjernika hrvatskih katoličkih misija i zajednica. Izrazio im je zahvalnost u ime domovinske Crkve na žrtvi koju čine kako bi liturgijska slavlja bila obogaćena. U propovijedi je provincijal o. Kodžoman potaknuo ukupljene na svjesnost uloge koju imaju u svojim zajednicama. „Bit vaše uloge u zajednicama je jačanje crkvenog zajedništva. Možda se i nedovoljno vrednije vaš rad. Pjevanje ostvaruje svoj cilj kad dolazi iz čovjekova srca. Potičem voditelje zborova da njeguju dijalog sa zajednicom u kojoj žive i djeluju i da budu otvoreni. Kao narod imamo lijepe i bogate liturgijske napjeve. Treba ih živjeti i neprestano im se iz nedjelje u nedjelju vraćati. Pritom je važno postići da cijela crkva sudjeluje u pjevanju“, kazao je provincijal o. Kodžoman zahvalivši svima na odvojenom vremenu za pjevanje u zboru s čime pokazuju svoju vjeru i ljubav prema Bogu i svom narodu. Pjevanje na misi je predvodila skupina djevojaka i muš-

Druženje je nakon objeda nastavljeno uz pjesmu i glazbu

ka klapa „Bandira“ iz HKM Düsseldorf, predvođena pastoralnim suradnikom u HKM Düsseldorf Franom Milićem.

Njegovanje tradicije je blago

Prije početka smotre prigodnu pozdravnu riječ uputili su o. Čirko, provincijal o. Kodžoman, biskupski vikar za područje Internacionalnog katoličkog dušobrižništva u Nadbiskupiji Köln mons. dr. Markus Hofmann i delegat vlč. Ivica Komadina, koji je otvorio smotru. Mons. dr. Hofmann je

Program su uspješno vodile
Manuela Lukić i Mia Šipić

Prigodnu riječ uputio je
i mons. dr. Markus Hofmann

kazao kako je njegovanje tradicije blago, a to pokazuje i već bogata tradicija okupljanja crkvenih zborova iz hrvatskih misija i zajednica u Njemačkoj, što se na poseban način očituje kroz zajedništvo u liturgiji. Delegat vlč. Komadina je zahvalio svima koji su se odazvali na ovogodišnju smotru te je pritom izrazio zahvalu voditeljima zborova i svim pjevačicama i pjevačima. Zahvalio je i HKM Düsseldorf na čelu s voditeljem misije o. Čirkom

i pastoralnim suradnikom Franom Milićem na suorganizaciji smotre, kao i svim članovima misije koji su se trudili oko jela i pića nakon smotre. Svaki zbor je izveo po dvije skladbe.

Zborovi su izveli po dvije skladbe

Najprije je nastupio zbor HKM Düsseldorf, koji je pod vodstvom Frane Milića izveo je skladbe: „K'o košuta što čezne“ (uglazbljeni Psalam Franza Schuberta) i „Ave Maria“ (autor glazbe: Engelhardt). Na orguljama je pratila Magdalena Lukić.

Potom su iz košarice redosljed nastupa zborova izvlačili mons. Hofmann i provincijal o. Kodžoman. Zbor HKM Mainz pod vodstvom sestre Dionizije Tomas izveo je skladbe: „Tebi pjevam“ (autor teksta: Sedlak-Komarevski) i „Kriste Kralju“ (autor teksta: Vodopivec). Zbor HKM Mittelbaden/Karlsruhe pod vodstvom Sanje Jakopić izveo je skladbe: „Isus Krist, kruh za život svijeta“ (autor glazbe: Šime Marović) i „Klanjamo ti se Kriste“ (autor glazbe: Miroslav Martinjak). Zbor HKM Mannheim/Mosbach pod vodstvom i ravnanjem prof. Magdalene Ferenčina izveo je skladbe: „Svet, svet, svet“ (autor glazbe: Anđelko Igrec) i „Već zora rumen prosipa“ (autor glazbe: Mato Lešćan). Zbor HKZ Sindelfingen pod vodstvom s. Rozarije Čurić i glazbenom pratnjom Ivanke Raić izveo je skladbe: „Iz srca tvoga“ (tekst: s. Marija od Pr. Srca; glazba: Miroslav Martinjak) i „Milosrdni kao otac“ (tekst: Ivan Šaško; glazba: Šime Marović). Zbor HKZ Balingen/Ebingen pod vodstvom Martine Bošnjak nastupio je sa skladbama: „Slavim Te Gospode“ (Psalam 138, uglazbio: J. S. Bach) i „O bone Jesu“ (autor glazbe: G. P. Palestrina).

Zbor Hrvatske katoličke
zajednice Sindelfingen

Zbor Hrvatske katoličke
zajednice Balingen-Ebingen

19. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

Zbor HKZ Ludwigsburg pod vodstvom Monike Peter i glazbenom pratnjom Mathilde Peter izveo je skladbe: „Nebesa silna“ (autor teksta i glazbe: Benedetto Marcello) i „Aleluja“ (iz oratorija „Messias“, skladatelja Georga

glazbe: Miroslav Martinjak). Zbor je vodila s. Aukilija Milić uz glazbenu pratnju Nikoline Dedić. Zbor HKM Wuppertal uz glazbenu pratnju Marka Peulića i ravnanjem Snježane Peulić izveo je skladbe: „Ave Maria“

Tine Belgrascha nastupio je sa skladbama: „Kao košuta“ (autor teksta i glazbe: Martin Nystrom) i engleskog hvalospjeva „Aleluja“ (autor glazbe: Martin Nystrom). Glazbeno je pratio Toni Kurevija.

Zbor Hrvatske katoličke zajednice Ludwigsburg

Spomenice su predstavnicima zborova predali provincijal fra Joško Kodžoman, delegat vlč. Ivica Komadina i fra Petar Ćirko

Bio je to lijep i radostan susret – kazale su majka Monika i kći Mathilda Peter

Redoslijed nastupa zborova određen je izvlačenjem iz košarice

Friedricha Händela). Zbor HKZ Mülheim-Oberhausen pod vodstvom i glazbenom pratnjom Ferdinanda Goldenberga izveo je skladbe: „Raslo je žito“ (autor teksta: Šime Marović) i „Preko gora“ (autor teksta: Slavko Topić). Zbor HKM Wiesbaden izveo je skladbe: „Kyrie – Missa brevis No. 7 C-Dur“ (autor glazbe: Charles Gounod) i „O Križu blagoslovljeni“ (autor

(autor glazbe: Engelhardt) i „Ohrabrite, brigu ti svu“ (tekst i glazba: Papa band). Zbor HKM Frankfurt am Main pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović izveo je skladbe: „Divan je Bog“ (autor glazbe: Šime Marović) i „Aleluja“ (iz oratorija „Messias“, skladatelja Georga Friedricha Händela). Glazbeno je pratio Lovro Ivošević. Zbor HKM Kassel pod vodstvom Anite Franić i

Na kraju smotre predstavnicima zborova spomenice su predali provincijal o. Kodžoman, delegat vlč. Komadina i o. Ćirko. Program su uspješno vodile Manuela Lukić i Mia Šipić. Nakon smotre za sve je u obližnjoj dvorani župe Navještenja Blažene Djevice Marije organiziran objed, a potom je ugodno raspoloženje nastavljeno uz pjesmu i glazbu. **Tekst i snimke: Adolf Polegubić**

NAŠE ZAJEDNICE

HAGEN

Slavlje sakramenta potvrde

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Hagen, u nedjelju 27. studenoga, podjeljen je sakrament sv. potvrde, kojega je krizmanicima podjelio pomoćni biskup paderbonske biskupije mons. Hubert Berenbrinker, uz pomoć voditelja misije Hagen vlč. Damira Kovačića i dekana za katoličku crkvu u Hagenu dr. Norberta Bathe- na. Sv. potvrdu primilo je 14 mladih iz Hagen i okolice, a misno slavlje je uvećao veliki broj vjernika, koji su svojim krizmanicima došli iz domovine Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nekoliko krizmanika u Hagenu svoje pripreme za krizmu obavili su u Hrvatskoj, ali su sa obiteljima doselili u Hagen pa su tako taj sakrament primili u ovoj misiji. Biskup Hubert Berenbrinker pozdravio je mlade i čestitao im na predanju vjeri i činu sv. potvrde te im je uputio želje da i daljnji svoj život usklade prema vjeri Crkve i Isusa Krista. Izrazio je zadovoljstvo što je već drugi put među hrvatskim vjernicima u Hagenu i želio je da se dio mise slavi

Krizmanice i krizmanici s vlč. Damirom Kovačićem

na hrvatskom jeziku. U ime roditelja krizmanika Ivo Goleš je biskupu na dar poklonio sliku katedrale sv. Jakova u Šibeniku. Vlč. Damir je na kraju misnog slavlja zahvalio biskupu Be-

renbrinkeru, krizmanicima, roditeljima i kumovima na tako lijepom, dostojanstvenom i uspješnom svečanom slavlju sv. potvrde.

Fenix/Zvonko Bosnić i Daniel Bošnjak

FRANKFURT AM MAIN

Susret novih dušobrižnika u Njemačkoj

Susret novih dušobrižnika u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj, koji su došli u 2016. godini, održan je 16. studenoga u prostorijama Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni. Na susretu su se okupili sljedeći dušobrižnici: vlč. Veselko Župarić (HKM Freiburg-Bad Säckingen), dr. don Rudi Paloš (HKM Bamberg), don Vjekoslav Kanić (HKM Srednji Baden), dr. fra Miron Sikirić (HKM Wiesbaden), fra Miroslav Jonjić (HKM Münster), fra Slavko Antunović (HKM Ludwigshafen a. Rh.), fra Petar Komljenović (HKM München), o. Anto Bobaš (HKM Hamburg), o. Mirko Irenej Vlk (HKM Hamburg), a u pratnji je bio i don Mihovil Rodić (HKM Srednji Baden), koji već više godina djeluje u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj. Sve je na početku pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, a nakon prigodne meditacije okupljeni su dušobrižnici rekli nekoliko riječi o sebi. Potom su delegat vlč. Ivica Komadina i glavni urednik Žive zajednice dr. Adolf Polegubić upoznali sudionike susreta s hrvatskom pastvom u Njemačkoj te odgovornima u domovin-

skoj Crkvi i Crkvi u Njemačkoj za dušobrižništvo za Hrvate u Njemačkoj i svijetu.

Bilo je riječi i o Hrvatskom dušobrižničkom uredu u Frankfurtu i njegovim aktivnostima, što su sudionici mogli vidjeti i u obliku prigodne prezentacije. U kasnijem dijelu susreta pridružio se i župnik na njemačkoj župi sv. Franje u Frankfurtu, svećenik Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Anto Batinić, koja je nastala od

prijašnjih šest župa, a koji je sudionike upoznao s pastoralom u toj župi. Nakon zajedničkog ručka, služeno je misno slavlje u kapeli crkve sv. Kristofora u Preungesheimu u Frankfurtu, koje je predvodio delegat vlč. Komadina u zajedništvu s okupljenim svećenicima. Na jednom dijelu susreta bile su i djelatnice Ureda Ljubica Markovica-Baban, Romana Kašaj i Antonia Tomljanović-Brkić.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Piše:
dr. Boris Vulić,
KBF Đakovo

Za žive i mrtve Boga moliti

Duhovno djelo milosrda „Za žive i mrtve Boga moliti“ na poseban način širi horizont našeg milosrdnog zagrljaja prema svima i svakome, onkraj bilo kakve vremenske ili prostorne granice

U prvom ovogodišnjem promišljanju o duhovnim djelima milosrda pisao sam o opasnosti „golog humanizma“, u čijem se duhu mogu činiti djela milosrda, ali bez vjere ili mimo nje. Zato smo se odlučili u protekloj godini prvo predstaviti duhovna djela milosrda, koja teško mogu biti istinski duhovna ako prethodno nisu oblikovana vjerom u Boga. Posljednje je duhovno djelo milosrda – za žive i mrtve Boga moliti – na neki način temelj istinskog milosrda, budući da ono izričito pretpostavlja vjeru u Boga, povjerenje u njegovo djelovanje u svijetu, te tako osvjetljava i tumači važnu pretpostavku svakoga drugoga kršćanskog djela milosrda.

... da se oslobodimo osjećaja svemoći

Kad nas duhovna baština Crkve poziva da molimo za žive i mrtve, ona nas želi očuvati od lažnog osjećaja svemoći. Onaj koji zna da čini djela milosrda, koji zna da živi dobrim vjerničkim životom i da je kao takav poželjan u Crkvi i društvu, u opasnosti je da sebe počne doživljavati svemogućim i nezamjenjivim. Moliti Boga za žive i mrtve stoga je i čin priznanja da mi sami nikada ne možemo sve, da nismo u stanju činiti djela milosrda prema svima i uvijek na nama najbolji mogući način. Čin je to i priznanje da smo možda i zakašnili s milosrdem prema onima koji više nisu s nama. Djela milosrda koja činimo uvijek ostaju ljudska djela, a to znači ograničena i krhka, limitirana u vremenu i prostoru, često nesavršena i ranjena vlastitom grešnošću.

Čovjek jednostavno osjeća da postoje bezbrojne situacije na koje ne može utjecati svojim djelima i koja nadilaze njegovu volju i sposobnosti da čini dobro. Poput nekih roditelja, koji se moraju pomiriti da njihova djeca, ulaskom u pubertet ili zrelu dob, više ne žele slušati njihove savjete. Roditelji tako shvaćaju da nisu svemogući i nezamjenjivi savjetnici svojoj djeci. Ono što im tada i uvijek ostaje jest u

molitvi svoju djecu predati Bogu i tako se osloboditi osjećaja lažne svemoći.

... da Duh djeluje u nama

„Molitva je, znali mi to ili ne, susret Božje i naše žedi. Bog je žedan da mi budemo žedni njega“ (KKC, br. 2560). Kao izričaj žedi za Bogom i ljubavi prema svima koji su Božji, dak molimo, sam Duh djeluje u nama (Rim 8, 14–17). Zato ne treba čuditi što se ovo djelo milosrda na prvi pogled otkriva kao najpasivnije, kao razoružano i preslabo. Plodovi molitve djelo

Molimo Boga za žive i mrtve, molimo uvijek, bez prestanka, da tako budemo još više milosrdni, da prepoznamo svoje mogućnosti i granice, da stvarno budemo povezani sa svima i oslobođeni lažnog osjećaja da naše ja, makar milosrdno i dobro, sve može i treba samo.

su Duha u nama koji molimo i u onima za koje molimo. Ti se plodovi ne mogu vidjeti odmah i na opipljivi način, jer su izraz Božjeg otajstvenog, naizgled šutljivog i sporog, ali stvarnog i plodonosnog djelovanja u svijetu. Molitva za druge, zagovorna molitva, najzreliji je oblik ljubavi za druge i zasigurno Bogu najdraža molitva, jer u njoj molimo za druge, iz ljubavi prema drugima i u odgovornosti jedni za druge. Tako bivamo potaknuti i osnaženi za još jaču i pročišćeniju ljubav prema drugima, posebno kroz solidarnost u dobru prema bližnjima i novim djelima milosrda prema njima.

Posebna ljepota i važnost ovog djela milosrda ogleda se u činjenici da ga svatko može činiti u bilo kojem trenutku svoga života i neovisno o bilo kojoj uvjetovanosti života. Moliti uvijek mogu svi! Ovo nam djelo uvijek ostaje moguće, i onda kad se osjetimo slabima ili onemogućenima da

činimo i druga djela milosrda, ali i onda kad smo sigurni da je učinjeno ama baš sve što se moglo učiniti s naše strane. Moliti Boga za žive i mrtve znak je vjere da nije gotovo kad mi mislimo da je gotovo, odnosno da Bog može ispuniti sve što je ostalo prazno, izravnavati sve što je krivo i nadvladati sve što je razdvojeno.

... da šire vidimo

Prethodna su djela milosrda usmjerena na pojedine vidove našeg ljudskog postojanja i potiču nas da svoju milosrdnu ljubav usmjerimo prema nekim situacijama ljudske slabosti – prema onima koji su u beznađu i besmislu, prema neukima i grešnicima, žalosnim i nevoljnim, prema onima koji su nas povrijedili ili koji unose muku u naš život. Radi se, dakle, o nekim ljudima i o nekim stvarnostima života. Međutim, posljednje duhovno djelo milosrda na poseban način širi horizont našeg milosrdnog zagrljaja prema svima i svakome, onkraj bilo kakve vremenske ili prostorne granice. To mu je tako, jer nas ono potiče na molitvu za žive i mrtve, dakle, za sve ljude, iz čega još jednom zorno vidimo da Duh Božji koji djeluje po milosrdnim ne podnosi bilo kakvo isključivanje, ograničavanje ili računice.

To da Duh djeluje u nama dok molimo znači i da naša molitva, kojom želimo zagrabiti iz vrela Božje dobrote i njome obasuti druge, ima snagu nadići vremenske i prostorne granice. Sve je, dakle, povezano. Molitvom možemo doći do bilo koje osobe, možemo biti na bilo kojem mjestu, njome se možemo uzdići sve do čistilišta, i dobrotom obasuti one koji se u Božjem milosrdu čiste od svih grešnih ožiljaka koji su ostali na njihovoj duši.

Zato molimo Boga za žive i mrtve, molimo uvijek, bez prestanka (1Sol 5, 17), da tako budemo još više milosrdni, da prepoznamo svoje mogućnosti i granice, da stvarno budemo povezani sa svima i oslobođeni lažnog osjećaja da naše ja, makar milosrdno i dobro, sve može i treba samo.

Die wahre Pforte der Barmherzigkeit steht offen

„Der Christkönigsonntag krönt das Kirchenjahr und dieses heilige Jahr der Barmherzigkeit. Das Evangelium stellt das Königtum Christi nämlich auf dem Höhepunkt seines Erlösungswerkes dar“, sagte Papst Franziskus in seiner Predigt am Christkönigsonntag. Ferner betonte er: „Heute, liebe Brüder und Schwestern, verkünden wir diesen einzigartigen Sieg, durch den Jesus König der Zeiten, der Herr der Geschichte geworden ist: mit der bloßen Allmacht der Liebe, welche das Wesen Gottes, sein Leben selbst ist und niemals aufhört (vgl. 1. Kor 13,8). Freudig teilen wir die Schönheit, Jesus zum König zu haben. Seine Herrschaft verwandelt Sünde in Gnade, Tod in Auferstehung, Angst in Vertrauen... Angesichts der Lebensumstände oder unserer nicht verwirklichten Erwartungen können auch wir versucht sein, auf Distanz zum Königtum Jesu zu gehen, nicht zum Äußersten das Argernis seiner demütigen Liebe anzunehmen, die unser Ich erregt und stört. Man bevorzugt, am Fenster zu bleiben, eher abseits zu stehen, als sich zu nähern und sich zum Mitmenschen zu machen... Denn auch wenn die Heilige Pforte geschlossen wird, steht uns die wahre Pforte der Barmherzigkeit, das Herz Christi, immer weit offen. Aus der geöffneten Seite des Auferstandenen strömen bis zum Ende der Zeiten Barmherzigkeit, Trost und Hoffnung.“

Nicht nur im Jahr der Barmherzigkeit, sondern immer wieder, zeigt Papst Franziskus durch sein Handeln, insbesondere uns Priestern, was einen Seelsorger auszeichnet: Hinaus an die Ränder zu gehen, darauf kommt es Franziskus an. Das hat er selbst im Heiligen Jahr nicht nur immer wieder gesagt, sondern auch auf vielfältige Weise gezeigt. Etwa durch seine Besuche, die er immer an einem Freitag abstattete. Er ging zu Wachkomma-Patienten, einer Neugeborenen-Station, ehemaligen Drogenabhängigen, einem SOS-Kinderdorf. „In einer Geste der Barm-

Am Christkönigsonntag endete das Jahr der Barmherzigkeit als Passt Franziskus die Heilige Pforte der Basilika des Petersdoms in Rom schloss. Für uns Christen bedeutet dies aber nicht, dass fortan unser barmherziges Handeln beendet ist. Vielmehr sollten wir, wie Jesus Christus uns gelehrt hat, barmherzig sein wie der Himmlische Vater und die Barmherzigkeit durch unsere Taten und in der Begegnungen mit unseren Mitmenschen leben.

herzigkeit“ besuchte er auch Zwangsprostituierte oder Priester, die in den Laienstand getreten sind und eine Familie gegründet haben. Stets kam er ohne offizielle Ankündigung mit wenigen Begleitern und konnte das sein, was er am liebsten ist: Seelsorger. Am 13. November hat er in Rom eine Messe für Obdachlose gefeiert. Vor den knapp 4000 Obdachlosen und

Armen aus etwa 20 Ländern, 600 kamen aus Deutschland, sagte er, die Ausgrenzung sei unannehmbar, denn jeder Mensch ist in Gottes Augen das kostbarste Gut.

Am Christkönigsonntag endete das Jahr der Barmherzigkeit als Passt Franziskus die Heilige Pforte der Basilika des Petersdoms in Rom schloss. Für uns Christen bedeutet dies aber nicht, dass fortan unser barmherziges Handeln beendet ist. Vielmehr sollten wir, wie Jesus Christus uns gelehrt hat, barmherzig sein wie der Himmlische Vater und die Barmherzigkeit durch unsere Taten und in der Begegnungen mit unseren Mitmenschen leben. Die Barmherzigkeit sollte uns zum Kern des Evangeliums und zu der barmherzigen Liebe Gottes führen.

So hat an dem gleichen Tag Papst Franziskus vor dem Altar auf dem Petersplatz sein Schreiben zum Heiligen Jahr unterzeichnet. Der Text mit dem Titel: „Misericordia et misera“ richtet sich an die ganze Kirche und soll dazu beitragen, Barmherzigkeit weiter zu leben – „mit der gleichen Intensität, die während des ganzen Außerordentlichen Heiligen Jahres zu spüren war“. Franziskus hat am Schluss der heiligen Messe sein Schreiben einer Gruppe ausgewählter Repräsentanten u. a. ein Kranker und ein Mensch mit Behinderung überreicht.

Die Adventszeit macht uns in besonderer Weise empfindsam für unsere Mitmenschen. Unsere Türen und Herzen sind offener für diejenigen, die in Not sind oder weniger haben als wir. Doch machen wir unsere Herzen ganz weit auf. Mögen die noch verbleibenden Tage der Adventszeit erfüllt sein mit unseren Werken der Barmherzigkeit, damit wir mit wahrer Freude das Fest der Geburt Christi begehen können.

In diesem Sinne wünsche ich Ihnen ein frohes und gesegnetes Weihnachtsfest und ein gutes neues Jahr 2017.

Ihr

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

side nam Božić

milozvukom
glazbala mnogih
molitvama
od strana svih
pjesmama
radošću
i pune duše
iščekujemo
puninu spasa
rođenje Brata
i Božji silazak
među nas
pjesmama i
radošću
Isus nam dode

daruj nam Bože
mir i veselje
a slava tebi

sretan Božić vam!

Mladen Lucić, Rottweil

Lorenzo Lotto: Kristovo rođenje, 1523.;
hr.wikipedia.org

Nalukavanje

Već se poslije Martinja,
Advent iza vugla nalukava,
rad bi štel znati
jel ga srebrni mraz,
kak i lani, prati.

I mi smo veseleši
ak nam Advent
počne z malim sniegom,
mrti se bu za Božić
zabelel cielim Zagrebom.

Snieg Božiću
još svetešu sliku daje,
molimo Boga
da sve do Svijećnice
božićni ugođaj traje.

Ivek Milčec, Zagreb

Božićna meditacija

„U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta.“ U toj naredbi vidimo Božju providnost: Marija i Josip su se našli u Betlehemu i tamo se rodio Isus, kao što je bilo prorokovano puno stoljeća ranije. Blažena Djevica je znala da se bliži Isusovo rođenje i krenula je na put misleći na Sina, koji će se roditi u mjestu Davidovu. Stigli su u Betlehem, radosni što su u mjestu svojih predaka, ali umorni nakon što su četiri, pet dana putovali po nesigurnim cestama. Blaženu Djevicu, u stanju u kojem je bila, sigurno je svladao velik umor, a u Betlehemu nisu našli smještaj. „Za njih nije bilo mjesta u gostionici“, izjavljuje jednostavno sveti Luka. Možda je Josip prosudio da gostionica prepuna ljudi nije odgovarajuće mjesto za Gospu, osobito u onakvim uvjetima. Morao je kucati na mnoga vrata prije nego što je Mariju odveo u štalicu, izvan mjesta. Možemo dobro zamisliti taj prizor: Josip je sve tjeskobniji, više puta objašnjava isto, „dolazimo iz ...“, a Marija sa strane gleda Josipa i sluša kako ih odbijaju. Nisu pustili Isusa ući, zatvarali su mu vrata. Mariji je sigurno bilo žao i Josipa i onih ljudi. Kako li je hladan svijet prema svojem Bogu! Možda je Blažena Djevica bila ta koja je

predložila Josipu da se privremeno smjeste u neku od onih špilja koje su služile kao štale u okolici mjesta. Vjerojatno ga je tješila, govorila mu da se ne brine, da će se već snaći... Josip je bio ohrabren Marijinim riječima i osmjehom. Napokon su se smjestili u jednoj štalici s onim što su mogli donijeti iz Nazareta: pelenama i nešto odjeće koju je Marija sama bila priredila s veseljem koje osjeti svaka majka kada čeka prvo dijete... Na tom se mjestu dogodio najveći događaj za čovječanstvo, a na najjednostavniji način. Govori nam sveti Luka: „I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi.“ S neizmjernom ljubavi Marija povije Isusa u pelene i položi ga u jaslje. Blažena Djevica je imala potpunu vjeru, savršeniju od bilo koga prije ili poslije nje. Svi njezini pokreti bili su izraz njezine vjere i nježnosti. Ljubila mu je noge jer je bio njezin Gospodin, ljubila mu je lice jer je bio njezin Sin, provodila je dugo vremena mirno ga promatrajući. Poslije je Marija pružila Dijete Josipu u krilo. Josip je dobro znao da je to Dijete Sin Svevišnjega, kojega će čuvati, štiti, naučiti ga poslu. Cijeli svoj

život dat će ovom bespomoćnom djetetu. Isus, tek rođen, ne govori, ali vječna je Riječ Očeva. Kazano je da su jaslje katedra – mjesto odakle se poučava. I mi danas moramo „shvatiti pouku koju nam daje Isus: već kao dijete, već kao novorođenče čije su se oči upravo otvorile na toj blagoslovljenoj zemlji“.

Rodio se siromašan i uči nas da se sreća ne nalazi u izobilju dobara. Dolazi na svijet bez ikakva vanjskog sjaja i bodri nas da budemo ponizni te da ne ovisimo o pohvalama drugih. „Bog se ponizuje kako bismo mu se mi približili, i kako bismo na njegovu ljubav uzvratili svojom ljubavi, da bi se naša sloboda prilagodila ne samo tom prizoru njegove moći nego i čudu njegove poniznosti.“ Potaknimo u sebi nenavezanost i poniznost. Gledajmo Mariju i vidjet ćemo je punu radosti. Ona zna da je za čovječanstvo započelo novo doba: doba Mesije, njezina Sina. Molimo je da nikada ne izgubimo radost boravljenja uz Isusa.

Ova meditacija kratki je izvadak iz dnevnih meditacija koje se cjelovite nalaze u knjizi Francisca Carvajala: Razgovarati s Bogom. Svezak I. (Došašće – Božićno vrijeme – Bogojavljenje);
www.bitno.net

NAŠE ZAJEDNICE

MÜNCHEN

Završetak Godine milosrđa i proslava sv. Cecilije

Na svetkovinu Krista Kralja 20. studenoga u crkvi sv. Gabrijela u Münchenu slavljen je svečana sv. misa na kojoj je zahvaljeno Gospodinu za plodove milosrđa u protekloj Godini milosrđa. U sv. misi spomenuti su i svi oni koji su svoj život ugradili u obranu Vukovara, Škabrnje i cijele Domovine. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Boris Čarić, župnik HKŽ München, u koncelebraciji s dušobrižnikom fra Filipom Mimicom. Sveta je misa započela svečanom procesijom kroz crkvu u kojoj su uz svećenike sudjelovali ministranti i izvanredni djelatnici pričesti u crkvi sv. Gabrijela te članovi župne folklorne skupine „Fra Andrija Kačić Miošić“. U propovijedi je fra Boris između ostalog rekao: „Današnja svetkovina Krista Kralja poklapa se sa završetkom Godine milosrđa, koju smo pokušali živjeti u svjetlu Isusovih riječi: 'Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš nebeski!' Kao što nas ljubi Otac nebeski, tako smo i mi pozvani ljubiti svoga bližnjega i kao što je Otac nebeski milosrdan prema nama i mi smo pozvani biti milosrdni jedni drugima.“ Pjevanje na tom slavlju animirao je župni zbor crkve sv. Mihaela te članovi orkestra mladih hrvatske župe u Münchenu pod ravnanjem s. Nikoline Bilić. Nakon misnog slavlja svi članovi crkvenih

zborova te hrvatske župe koji pjevaju na hrvatskim euharistijskim slavljinama nedjeljom u crkvama sv. Pavla, sv. Mihaela i sv. Gabrijela u gradu Münchenu, Maria Schutz u Pasingu i St. Johannes d.T. u Emmeringu te članovi klape „Croatia“ i ženske vokalne skupine „Lira“ okupili su se u velikoj dvorani samostana sv. Gabrijela na zajednički ručak i druženje u povodu blagdana sv. Cecilije, zaštitnice crkvene glazbe. Uz pjevače susretu su nazočile voditeljice zborova s. Viktorija Vukančić, s. Marta Jozić i s. Niko-

lina Bilić kao i voditelj HKŽ München fra Boris Čarić te dušobrižnici fra Krešo Samardžić, fra Filip Mimica i fra Petar Komljenović i kapelan njemačke župe sv. Gabrijela fra Ante Ivan Rozić i nekadašnji voditelj HKŽ München fra Božo Ančić. Svim prisutnim pjevačima i sviračima, kao i njihovim voditeljicama obratio se fra Boris iskrenim riječima zahvale za njihovu velikom doprinosu ljepoti i uzvišenosti nedjeljnih euharistijskih slavlja.

s. Nikolina Bilić;

<http://www.hkz-muenchen.de>

LEONBERG

Proslava sv. Nikole Tavelića

Misno slavlje predvodio je fra Šimun Markulin

Članovi Hrvatske katoličke zajednice Leonberg proslavili su u nedjelju 13. studenoga blagdan sv. Nikole Tavelića, zaštitnika zajednice. Euharistijskim slavljem u

11.35 sati predsjedao je fra Šimun Markulin, student moralnog bogoslovja u Rimu. Koncelebrirao je župnik fra Ivica Erceg. Liturgijsko pjevanje animirao je zbor pod ravnanjem s. Rozarije

Čurić. Na kraju euharistijskog slavlja fra Šimun je blagoslovio sliku sv. Nikole Tavelića. Slika je djelo ak. slikarice Sladane Karamatić, a prikazuje prvog hrvatskog proglašenog sveca i crkvu u kojoj se na liturgijska slavlja okupljaju Hrvati Leonberga. Bit će izložena u prostorijama hrvatske zajednice. Leonberg se nalazi na području biskupije Rottenburg-Stuttgart, kojoj je zaštitnik sv. Martin biskup. Osim Leonberga, mjesni župnik fra Ivica Erceg djeluje i u zajednicama u Sindelfingenu i Herrenbergu. Nedjeljom se u svim trima mjestima slave euharistijska slavlja, na kojima se okupljaju Hrvati katolici. Prema odredbi mjesnog biskupa, upravo je 13. studenoga izvršeno brojanje vjernika, što je važan pokazatelj aktualnog stanja i kretanja u zajednicama. Službeni brojači izbrojili su te nedjelje ukupno 765 vjernika (Sindelfingen – 395, Leonberg – 225 i Herrenberg – 145).

Tekst i snimka: www.franjevci-split.hr

WIESBADEN

Oproštaj o. Bilokapića i uvođenje u službu o. Sikirića

U nedjelju 6. studenoga u Hrvatskoj katoličkoj misiji Wiesbaden svečano se nakon skoro dvadeset godina službe voditelja misije oprostio svećenik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri sa sjedištem u Zadru dr. fra Ante Bilokapić, a u službu novog voditelja misi-

izrazivši radost tako velikim brojem vjernika na misnom slavlju. U propovijedi je istaknuo kako smo mi, koji putujemo ovom suznom dolinom, još uvijek izloženi različitim životnim nedaćama, pa i ranjene naravi, skloni zlu i grijehu, ali vjerujemo u Božju dobrotu i da je naš Bog, Bog živih, a ne mrtvih.

ditelju misije o. Sikiriću svako dobro na početku nove službe. Prigodnu riječ uputili su i gradski dekan vlč. Nebel i dakon Groß. Heribert Schmitt je pročitao i dekret biskupa mons. Georga Bötzinga o imenovanju o. Sikirića novim voditeljem HKM Wiesbaden. Delegat vlč. Komadina je u ime Hrvatskoga

dušobrižničkog ureda i hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika iz Njemačke zahvalio o. Bilokapiću na radu, trudu i svemu što je učinio tijekom skoro dvadeset godina u ovoj hrvatskoj misiji na dobro povjerenih mu vjernika. Izrazio je dobrodošlicu o. Mironu kojemu je želio dobru suradnju s vjernicima, članovima pastoralnog vijeća, s. Aukilijom i tajnicom. Prigodnu je zahvalnu riječ o. Bilokapiću, a o. Sikiriću dobrodošlice, uputio predsjednik misijskog

Za vrijeme oproštaja o. Bilokapića i uvođenja u službu o. Sikirića u crkvi sv. Kilijana

je uveden je svećenik Franjevačke provincije Bosne Srebrene sa sjedištem u Sarajevu dr. fra Miron Sikirić. Svečano misno slavlje u tom je povodu u punoj crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu, u kojoj je Hrvati katolici okupljaju na središnje misijsko misno slavlje, predvodio o. Bilokapić, a propovijedao je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina. U suslavlju su bili voditelj HKM Giessen fra Marijan Petričević i župnik župe sv. Ive u Podmilačju i izaslanik provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Joze Marinčić fra Filip Karadža, a u asistenciji dakon u HKM Giessen Mate Valjan i njemački dakon Uwe Groß, koji su navijestili evanđelje na hrvatskom i njemačkom jeziku. Misnom slavlju pribivao je i Heribert Schmitt, koji je na čelu Referata za zajednice drugih materinskih jezika Biskupije Limburg, gradski dekan Wiesbadena vlč. Klaus Nebel i predstavnica Generanog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Marica Jukić. Misnom slavlju pribivala je i skupina školskih sestra franjevačkih Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina sa sjedištem u Sarajevu, koje djeluju u Mainzu. Sve je na početku pozdravio delegat vlč. Komadina

„Isusova pobjeda nad tamom grijeha i smrti jest za sve nas ohrabrenje i sigurnost koje nam daje svemogući Bog. Naš Bog je Bog živih i On nam jamči kako ćemo i mi jednoga dana ustati na novi i bolji život. Bog želi da se svatko od nas spasi. To se posebno ističe u ovoj Godini milosrđa. U toj vjeri vjerujemo, u toj vjeri živimo i tu vjeru želimo prenijeti budućim naraštajima, pa neka nam Gospodin u tome bude pomoć.“ Novi je voditelj misije o. Sikirić zajedno s okupljenom zajednicom molio Vjerovanje te je tako obnovio i svoja svećenička obećanja na početku preuzimanja službe. Heribert Schmitt je svima prenio pozdrave limburškog biskupa mons. Georga Bötzinga i pomoćnog biskupa Thomasa Löhra, koji je o. Bilokapiću uputio pismo koje je pročitao Heribert Schmitt. U pismu mons. Löhra stoji kako je o. Bilokapić započeo službu voditelja HKM Wiesbaden 1997. te mu je zahvalio na svemu dobrom koje je učinio u pastoralnoj službi među hrvatskim vjernicima u HKM Wiesbaden. Mons. Löhr je u pismu zahvalio i pastoralnoj suradnici s. Aukiliji Milić, kao i tajnicama Dijani Črljenec i Veri Šumak. Ujedno je mons. Löhr u pismu poželio novom vo-

skog vijeća Dinko Grgat. O. Karadža je nekoliko riječi kazao u ime Franjevačke provincije Bosne Srebrene koja je, kako je istaknuo, od bratske Franjevačke provincije sv. Jeronima preuzela pastoralnu brigu tu toj misiji u osobi dr. fra Mirona Sikirića. Svima je poželio puno Božjeg blagoslova i svako dobro. Na kraju je prigodnu riječ uputio o. Sikirić koji je sve pozvao da ostanu i dalje privrženi svojoj Katoličkoj Crkvi i da nikada ne zaboravimo svoj hrvatski rod. Zahvalnu riječ uputio je o. Bilokapiću na svemu dobrom koje je učinio u toj zajednici. Na kraju je prigodnu riječ uputio o. Bilokapiću koji je istaknuo kako mu je bilo ugodno djelovati u toj zajednici, te je zahvalio svima s kojima je djelovao i surađivao. O. Bilokapić se vratio u domovinu gdje u samostanu sv. Ante na Poljudu u Splitu vrši službu gvardijana. Vjernici su darovali o. Bilokapiću na odlasku: misnicu, albu, kalež, ciborij, križ, fotoalbum za sjećanje s proteklih njegovih pastoralnih godina u Wiesbadenu i cvijeće, a o. Sikiriću prigodnu svijeću i cvijeće. Misno slavlje svojim je skladnim pjevanjem uvećao misijski mješoviti zbor pod vodstvom s. Aukilije Milić i orguljskom pratnjom prof. Rajka Radišića i

ESSLINGEN

Održan teološki seminar

Teološki seminar u sklopu trajne formacije pod nazivom „Hrvatske katoličke zajednice u Njemačkoj pred izazovima sadašnjega vremena“ održan je od 3. do 6. studenoga u hrvatskim katoličkim zajednicama Esslingen, Filderstadt, Kirchheim i Nürtingen, u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Seminar je vodio prof. dr. sc. fra Stipe Nimac, OFM, umirovljeni profesor na KBF-u Sveučilišta u Splitu i du-

alizirao funkcioniranje aktualnoga stanja i ukazao na perspektive Hrvata katolika u Crkvi i društvu u Njemačkoj danas. U izlaganju je dotaknuo aktualno stanje hrvatskih katoličkih zajednica na području Njemačke kao i na području biskupije Rottenburg-Stuttgart, ukazujući pritom na dokumente i pastoralne smjernice Njemačke biskupske konferencije. Naveo je nekoliko osobitosti migracijskih etapa

rati. U svezi s tim naveo je i pastoralne smjernice Njemačke biskupske konferencije i mjesne Crkve, biskupije Rottenburg-Stuttgart, koje odgovorno promišljaju o društvenoj i crkvenoj integraciji jer su oni iz zemlje iseljenja kao i oni u zemlji useljenja potrebni uzajamne pomoći i razumijevanja prema kršćanskim načelima. U tom svjetlu i Katolička Crkva u Njemačkoj kao i Crkva u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u svojim pastoralnim smjernicama ističu i potiču primjereniju pastoralnu djelatnost prema kontekstu vremena i prostora samih naslovnika, tj. konkretno migranata iz Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Dr. Nimac inzistira na potrebi posebnoga pastoralnoga migranata koji ima svoj specifikum i koji bi računao na novi preustroj pastoralnoga migranata. U mnogim biskupijama u Njemačkoj dolazi do prestrukturiranja pastoralnoga i stvaranja novih pastoralnih jedinica. Katolička Crkva u Njemačkoj čini važne napore kako bi pronašla nove integrativne oblike pastoralnoga djelovanja, gdje će migrant ili član drugoga materinskog jezika biti subjekt i imati prikladno mjesto u pastoralu. U toj je Crkvi puno govora o pastoralnom prostoru, o dušobrižničkim jedinicama, o savezu župa i Citypastoralu, te o kooperativnom i zajedničkom pastoralnom radu na svim razinama. O tim izazovima pozvani su promišljati, također, hrvatski dušobrižnici i pastoralni suradnici. S tim u svezi nasušna je potreba suradnje zajednica drugih materinskih jezika i mjesnih katolika - kako ističu pastoralne smjernice Njemačke biskupske konferencije (i mjesna Crkva, biskupija Rottenburg-Stuttgart) - kako bi se naviještanje Radosne vijesti danas vidljivije očitovalo i svjedočilo. Potom je dr. Nimac održao predavanja o temama: „Sveto pismo u životu hrvatskoga iseljenika u Njemačkoj“ i „Liturgijska godina u životu hrvatskoga iseljenika u Njemačkoj“. Zaključio je kazavši: „Sveto pismo i liturgijsku godinu ne smijemo pretpostaviti ničemu. Oni, uz Katekizam, najučinkovitije oblikuju i odgajaju hrvatskoga čovjeka doseljenika u Njemačkoj. Stoga je nasušno potrebno da kao dušobrižnici i pastoralni suradnici te ostali dio Božjeg naroda, osobno i zajednički te uzajamno uzmemo ove sadržaje kao prioritete za cjeloživotno učenje te za odgoj i obrazovanje u vjeri.“ IKA

Teološki seminar je vodio prof. dr. fra Stipe Nimac

hovni asistent Splitsko-dubrovačkoga područnoga OFS-a. Dr. Nimac je problematizirao, kontekstualizirao i aktu-

♦ **Nikoline Dedić.** U dvorani župe sv. Kijana izveden je prigodni program na kojem su nastupili mješovit misijski zbor, mali misijski dječji zbor i misijska folklorna skupina djece, mladih i odraslih. Potom je za sve priređen zajednički objed.

Dr. fra Miron Sikirić rođen je u Paklarevu kod Travnika 17. listopada 1968. Osnovnu školu završio je u Paklarevu i Turbetu, gimnaziju u Visokom, novicijatu u Sarajevu (1988.–1989.), filozofsko-teološki studij u Sarajevu i Samoboru (1988.–1994.), postdiplomski u Rimu gdje je magistrirao na temu „Teologija kanonskoga prava u ekleziologiji II. vatikanskog sabora“ i doktorirao s tezom „Communio kao temelj i formalni princip kanonskoga prava“. Za svećenika Franjevačke provincije Bosne Srebrene zaređen je 29. lipnja 1994. u Sarajevu.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

hrvatskih ljudi u Njemačku: prva etapa uslijedila je neposredno nakon Drugoga svjetskog rata (uglavnom politički progonjene osobe); druga etapa dogodila se 60-ih godina 20. stoljeća (ekonomski razlozi: „Gastarbeiteri“ - radna snaga za obnovu Njemačke); treća etapa, tzv. izbjeglička i prognanička, tijekom i nakon Domovinskoga rata u Hrvatskoj te rata u Bosni i Hercegovini; četvrta etapa, migracijski val u Njemačku nakon 1. srpnja 2013., kada je Republika Hrvatska postala članicom Europske unije. Dr. Nimac je istaknuo kako se fenomen migracija - bile one mehaničke ili prirodne - treba sagledavati ne samo sa sociološkoga, političkog i ekonomskoga nego i s teološkoga motrišta. S teološkoga vidika migracije ne treba gledati negativno. Nažalost, kod hrvatskih migranata u Njemačkoj migrantsku zbilju većinom se sagledava negativno. Teološki gledano, istaknuo je dr. Nimac, migrantima treba isticati njihovo ljudsko i kršćansko dostojanstvo koje im je darovano na krštenju. Oni trebaju sebe otkriti kao subjekte u njemačkoj Crkvi i u njemačkom društvu te sami biti evangelizirani kako bi oni mogli i druge evangelizi-

KELKHEIM

Adventska duhovna obnova

Hrvatskoj katoličkoj župi Main-Taunus/Hochtaunus od 25. do 27. studenoga održana je du-

lebraciji sa župnikom fra Marinkom Vukmanom. Prvi dan obnove završio je s pjesmom i molitvom pred Presve-

govoj blizini zajedno radosni, da otkrivaju jedno drugoga." U sljedećem predavanju, s kojim je nastavio nakon kratke pauze, voditelj duhovne obnove govorio je o temi „Što govore priče o milosrđu?" Fra Ante je istaknuo, kako se nakon prve priče o milosrđu iz prethodnog predavanja, zna što Isus priča. „To je slika Božja. Bogu je stalo do toga, da njegova djeca mogu biti zajedno i radovati se zajedno." U predavanju se također dotaknuo jedne druge poznate i važne priče – priče o milosrdnom Samarijancu. „Ako ja hoću znati tko je moj bližnji, moram dobro otvoriti svoje oči", kazao je dodavši kako su potrebne otvorene oči za svijet i nutrina koja ljubi Boga. Nakon oba predavanja, u kratkoj pauzi su se vjernici mogli osvježiti ispred crkve uz domaće specijalitete. Program obnove se nastavio slavljem sv. mise i klanjanjem pred Presvetim uz osobnu molitvu nad svakim vjernikom. Te večeri veliki je broj vjernika pristupio sakramentu ispovijedi, a ispovijedali su župnici iz okolnih misija fra Ivan Križanović (HKM Rüsselsheim) i fra Tomislav Du-

Duhovnu obnovu predvodio je dr. fra Ante Vučković

hovna obnova, koju je vodio dr. fra Ante Vučković, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i misionar milosrđa. Na obnovi se okupilo više od tisuću vjernika, a započela je u petak, 25. studenoga, u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu molitvom krunice Božanskog milosrđa. Nakon molitve slijedilo je predavanje fra Ante Vučkovića pod nazivom „Tko priča priče o milosrđu?" u kojem je govorio o preljubnici iz Ivanova evanđelja, što je posebno za papu Franju „srce cijele Godine milosrđa", jer na poseban način ističe Božje milosrđe. „To je tekst u kojemu imamo susret, ne grijeha i milosrđa, ne neku teoriju, nego susret jedne grešnice i Spasitelja. Dakle, jedan vrlo osoban susret", pojasnio je voditelj, te istaknuo kako ove priče žele doći do svakog pojedinca. Čovjek će uvijek pričati priče o milosrđu onima, do kojih mu je stalo, kao utjehu, kao ohrabrenje, što znači da ih Isus priča čovjeku do kojega mu je stalo. „Bog nas ne vidi prvenstveno kao ljude koji su zli, koji su protiv Boga nastrojani, nego nas vidi kao one koji su zbog nekog razloga zarobljeni, zbog nekog razloga nesposobni za dobro, zbog nekog razloga nesposobni primiti Božju ljubav. Tim ljudima treba pomoći", što je razlog zašto je Papa podario svim svećenicima ovlasti odriješiti od grijeha pobačaja, jer kada čovjek upadne u grijeh, onda najprije to želi sakriti, kad to sakrije, onda bježi od svakoga. Nakon predavanja o milosrđu, slijedilo je slavlje sv. mise, koju je također predvodio fra Ante u konce-

tim oltarskim sakramentom. U subotu, 26. studenoga, u crkvi sv. Katarine u Bad Sodenu, nastavila se duhovna obnova s predavanjem „Komu se pričaju priče o milosrđu?" Predavač je istaknuo, kako su ljudi bića jezika, bića koja imaju potrebu čuti priče, ali i

Sv. misu, na kojoj su se predstavili krizmanici, predvodio je fra Ivan Tučić iz Viteza

potrebu pričati, te kako je važan postupak prema drugom čovjeku, odnosno, kako se drugima mogu reći važne stvari. „Priče su čudo, jer one stvaraju čudo, jer imamo potrebu ući u priču i čuti priču. Isus bi pričao priče, da kroz njih razumijemo", rekao je govoreći o poznatoj priči o izgubljenom sinu, koja jedna od priča milosrđa. „Milosrđe Božje cilja u to, da ljudi dođu zajedno, da mogu zajedno slaviti, jer je Božja radost u tome, da su ljudi u nje-

kić (HKM Offenbach). Na prvu nedjelju došašća, 27. studenoga, fra Ante je predvodio sv. mise u tri mjesta gdje se okupljaju hrvatski vjernici župe Main-Taunus/Hochtaunus – u Bad Hamburgu, u Kelkheimu i u Bad Sodenu. Najsvečanije i najraspjevanije je bilo u prepunoj crkvi sv. Dionizija, u Kelkheimu, gdje su okupljeni vjernici zorno slušali poticajne riječi fra Ante Vučkovića, koji je u svojoj propovijedi govorio o važnim pitanjima ljudskoga

LUDWIGSBURG

Nikolinjska proslava

Hrvatska katolička zajednica sv. Petra i Pavla iz Ludwigsburga svečano je u punoj dvorani „Mehrzwerkhalle“ u Ludwigsburg-Oßweilu organizirala u subotu 26. studenoga proslavu blagdana sv. Nikole biskupa. Proslava je započela molit-

vom i pozdravnom riječi voditelja zajednice fra Ante Maleša, člana Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Svima je zaželio lijepu i radosnu proslavu sv. Nikole. Na slavlju su bili u ime Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Stuttgarta Zlatko Kožuhar, voditelj Hrvatske katoličke zajednice Stuttgart centar fra Zvonko Tolić, dušobrižnik u toj zajednici fra Mijo Šabić i pastoralni referent u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Stuttgart-Bad Cannstat Ivan Bošnjak. Potom se započelo s prigodnim programom. Nastupili su učenici Hrvatske nastave iz Ludwigsburga pod vodstvom njihove učiteljice Danijele Zubak.

Inače, Hrvatska škola u Ludwigsburgu djeluje u sklopu Hrvatske nastave u Baden-Württembergu – Koordinacija Stuttgart. Učenici su izveli prigodne recitacije posvećene sv. Nikoli, a potom i igrokaz „U noći sv. Nikole“. Nakon toga je nastupila dječja folklorna skupina „Hrvatsko sunce“ pod vodstvom Anite Bilandžija. Na kraju je nastupio i dječji zbor zajednice „Slavuji“, koji broji više od sto djece, a vodi ga Monika Peter. Na orguljama je pratila njezina kći Mathilda, a na gitarama Franjo Morgan i Ivan Maljevac. Potom se, posebno na radost najmlađih, pojavio sv. Nikola, koji je pohvalio djecu jer su bila dobra, i podijelio im darove. U zabavnom programu nastupila je skupina „Vigor“ iz Osijeka.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Na proslavi je nastupio i dječji zbor „Slavuji“

♦ života. „Stara grčka filozofska škola je mislila, ako hoćeš imati život koji se isplati živjeti, moraš se izložiti okrutnim pitanjima: tko si i zašto si ovdje na svijetu“, istaknuo je. „Najteži problem nije u tome naći odgovor na ta pitanja – najteže je probuditi ljude. Kad Bog dođe u tvoj život, kao da je noć otišla, a došlo svijetlo. Sada znaš što je važno, a što je nevažno. Znaš što se isplati, a što se ne isplati. Znaš u što trebaš trošiti vrijeme, a u što ne trebaš trošiti vrijeme.“ Sv. misu svojim je pjevanjem pratio i uljepšao mješoviti župni zbor. Na kraju mise župnik fra Marinko Vukman zahvalio je voditelju duhovne obnove na poticajnim riječima koje je uputio kroz prethodne dane, istaknuvši da su to bili za župu dani radosti i milosti.

Predstavljanje krizmanika uz gosta iz Viteza

U nedjelju 13. studenoga u crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu slavljen je sv. misa za mlade. Uz geslo slavlja „Ti si moj život, moj put, moja istina“, na misi su se župnoj zajednici predstavili budući krizmanici, koji su ujedno čitali liturgijska čitanja, molitvu vjernika i animirali slavlje svojim radosnim pjevanjem. Na početku sv. mise župnik fra Marinko Vukman pozdravio je okupljene vjernike, buduće krizmanike i predvoditelja misnoga slavlja fra Ivana Tučića, člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene na službi u Vitezu. Ujedno je potaknuo nazočne vjernike da mole za krizmanike kako bi se što

bolje pripremili za važni događaj slavlja sakramenta potvrde – sakramenta kršćanske punoljetnosti i zrelosti. U svojoj se propovijedi predvoditelj misnoga slavlja dotaknuo evanđelja trideset i treće nedjelje kroz godinu, govoreći kako jednostavnim riječima mogu govoriti samo veliki ljudi, kako se Svemogućći Bog zapravo obraća ljudima jednostavnim jezikom. „Ako se kao zajednica vjernika, kao živa Crkva zatvorimo za Božju riječ, ako ne dopustimo da nas Božja riječ oblikuje, da nas Isus ne vodi našim životom, dogodit će nam se razrušenje našega vlastitog hrama.“ Nakon slavlja sv. mise, budući su krizmanici dobili na dar molitvenik sv. Josipa i kalendar za 2017. godinu. **Mario Trifunović**

STUTTART-CENTAR

Holywin – svetost pobjeđuje

U zajednici su izvedeni i prigodni igrokazi

Uoči blagdana Svih svetih u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Stuttgart-centru održana je po prvi put u Njemačkoj noć svetaca – Holywin. Holywinom se željelo mlade uoči svetkovine Svih svetih pozvati na radosno zajedništvo, bdijenje i molitvu, a kroz duhovno-zabavne igrokaze pokazati im da i oni mogu, štoviše, da su pozvani biti sveti. Igrokazima koji prikazuju živote svetaca željelo se pokazati da su i sveci bili obični ljudi,

slabi i grješni, ali i da je potrebno biti ustrajan u vjeri, strpljiv, ponizan, svjedočiti svoju vjeru drugima, ljubiti. Holywin je započeo sa sv. misom. Kapele je bila puna, vjernici su bili i na hodniku, na stepenicama pa čak i vani su stajali kako bi sudjelovali u sv. misi. Mladi su došli i iz okolnih gradova i mjesta, a neki i sa svojim svećenicima. Nakon slavlja sv. mise svi su se uputili u dvoranu, koji je također bila puna. Mladi su prikazali na duhovit i

ozbiljan način život sv. Patrika i sv. župnika Ivana Mariju Vianneya. Svi su pozorno slušali te se oduševili sa životom ta dva sveca. Igrokazi su bili bliski ljudima kako bi se u njima svatko mogao prepoznati. Nakon duhovnog sadržaja slijedilo je zajedničko druženje. Uz hranu i piće mladi su se družili i također proveli u ozračju svetosti taj dan, koji je upravo za to namijenjen. Te večeri je zasigurno svetost pobijedila u Stuttgartu. Istaknuto je kako bi bilo lijepo da to bude početak jedne lijepe tradicije, koja bi se proširila i u druge gradove.

Tečaj priprave za kršćanski brak

Kršćanska je ženidba sakrament koji simbolizira povezanost Krista i Crkve. Krist je svoj život položio za prijatelje svoje i na taj način ostaje trajno povezan sa svojom Crkvom, a to smo svi mi koji vjerujemo u njega i živimo svoj vjerski život u potpunosti s njim. Važnost braka i obitelji od velike je važnosti za svakog čovjeka, a osobno za Crkvu. Zato je potrebna dobra priprava za kršćanski brak. Takva priprava je održana u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Stuttgart-centar od 9. do 11. studenoga. Voditelj priprave je bilo župnik fra Zvonko Tolić, koji se jako potrudio kako bi taj tečaj ostao u dobrom sjećanju polaznicima. Svaka večer je bila tematska i na svoj način zanimljiva i poučna. Prva večer je bila utemeljena na biblijskom pristupu braka. Druga večer je bila na višestruko zanimljiva. Svoj doprinos toj večeri su posebno dali psihijatar dr. Zvonimir Paštar, koji je objasnio neka ključne psihološke stvari važne za dobro funkcioniranje braka, kao što su npr. empatija i sl., te dao i osobno svjedočanstvo važnosti molitve u braku. Pastoralna suradnica u njemačkoj zajednici Ivana Antunović posvjedočila je kako brak unotač raznim križevima može biti radosan. Mladi bračni par Ivana i Josip Musa posvjedio je o svojoj prvoj godini braka. Sve tri večeri u organizaciji fra Zvonka Tolića bile su vrlo uspješne i plodonosne. Mladi zaručnici su izrazili oduševljenje te rekli kako bi zajednice trebali imati puno češće susrete za bračni parove.

Zora Bilobrk

DUISBURG

Naš vjerni čitatelj

Vjerni čitatelj i podupiratelj „Žive zajednice“ gosp. Mile Zovko iz Duisburga posebno je radosan kad se u njegovu domu za Božić okupi cijela obitelj. Tada ožive i uspomene na slavljenje Božića u rodnoj mu Hercegovini. U ovoj je prilici svim Hrvatima i Hrvatima u domovini i inozemstvu, i svim ljudima dobre volje, poželio čestit Božić i obilje Božjeg blagoslova u 2017. godini. Na slici je u božićnom ozračju sa kćerkom Marinom.

IZ CRKVE U SVIJETU

Nastavak na str. 4

ća, kada je slobodna, vjerna, siromašna sredstvima i bogata ljubavlju, misionska. Na kraju, u evanđelju se pojavljuje još jedan lik koji je blizu Isusu: razbojnik koji ga moli da mu pomogne ući u njegovo kraljevstvo. „Ta osoba, jednostavno gledajući Isusa, vjerovala je u njegovo kraljevstvo. I nije se zatvorila u sebe, već se sa svojim pogriješcima, svojim grijesima i svojim nevoljama obratila Isusu. Tražio je da ga se sjetio i zadobio milosrđe“, jer mu je Isus rekao da će još danas biti s njime u raju. „Bog, čim mu damo priliku, sjeti nas se. On je spreman potpuno i zauvijek izbrisati grijeh, jer njegovo pamćenje ne bilježi počinjeno zlo i ne vodi računa o pretrpljenom zlu, kao što to čini naše. Bog se ne sjeća grijeha, već nas, svakoga od nas, svoje ljubljene djece. I vjeruje da je uvijek moguće početi ispočetka, ponovno se dići. Zamolimo i mi za dar toga otvorenoga i živoga sjećanja“, rekao je Papa i vjernike pozvao da mole kako nikada ne bi zatvorili vrata pomirenja i oprostjenja, već da bi znali prijeći preko zla i različitosti, otvarajući svaki mogući put nadi. Na kraju mise i nakon Andeoskog pozdravljenja Sveti Otac potpisao je apostolsko pismo „Misericordia et misera“ (moglo bi se prevesti kao „Milosrđe i milosti potrebna“, jer je riječ o ženi grješnici koju je susreo Isus, a o čemu piše sv. Augustin) koje je upućeno cijeloj Crkvi, a trebalo bi pridonijeti tome a se milosrđe živi i dalje u cijeloj Crkvi, „istim intenzitetom koji se mogao osjetiti tijekom cijele izvanredne svete Godine milosrđa.“

M. K.

Među 13 kardinala i Blaise (Blaž) Cupich

Dan ranije 19. studenoga papa Franjo je na svečanom javnom konzistoriju na Trgu sv. Petra kreirao 13-oricu novih kardinala Katoličke Crkve koji dolaze s pet različitih kontinenata. Njihov dolazak iz 11 nacija jasno izražava univerzalnost Crkve. Novi kardinali su mons. Mario Zenari, koji ostaje apostolski nuncij u Siriji (Italija); mons. Dieudonne Nzapalainga, C.S.Sp., nadbiskup Banguija (Srednjoafrička Republika); mons. Carlos Osoro Sierra, nadbiskup Madrida (Španjolska); mons. Sergio da Rocha, nadbiskup Brazila (Brazil), mons. Blaise J. Cupich (koji ima hrvatske korijene, op. a.), nadbiskup Čikaga (SAD); mons. Patrick D'Rozario, C.S.C., nadbiskup Dake (Bangladeš); mons. Baltazar Enrique Porras Cardozo, nadbiskup Meride (Venezuela); mons. Jozef De Kesel, nadbiskup Malines-Bruxellesa (Belgija); mons. Maurice Piat, nadbiskup Port-Louisa (Otočje Mauricijus); mons. Kevin Joseph Farrell, pročelnik Dikasterija za laike, obitelj i život (SAD); mons. Carlos Aguiar Retes, nadbiskup Tlalampantla (Meksiko); mons. John Ribat, M.S.C., nadbiskup Port Moresbya (Papua Nova Gvineja); te mons. Joseph William Tobin, C.S.S.R. nadbiskup Indianapolis (SAD). Papa Franjo Kardinalskom zboru pridružio je i jednoga nadbiskupa i dva biskupa u miru i jednoga prezbitera koji je dao jasno kršćansko svjedočanstvo. Oni su mons.

Anthony Soter Fernandez, nadbiskup u miru Kuala Lumpura (Malezija); mons. Renato Corti, biskup u miru Novare (Italija); mons. Sebastian Koto Khoarai, O.M.I., biskup u miru Mahale's Hoek (Lesoto); te vlč. Ernest Simoni, prezbiter Nadbiskupije Skadar-Pult (Skadar - Albanija). Dvojica novih kardinala na čelu su europskih, američkih i afričkih biskupija, a jedan na otoku Mauricijus. Iz Latinske su Amerike tri nova kardinala, od čega je jedan opet s Mauricijusa, piše Kathpress. Iz Azije i Oceanije su po jedan novi kardinal, a iz Vatikana samo je jedan. Jedan od kardinala dolazi iz one zemlje koju bismo mogli nazvati „zemljom na periferiji“. Riječ je o nadbiskupu Banguija mons. Dieudonneu Nzapalaingi koji ima samo 49 godina, a upravo je tamo u Srednjoafričkoj Republici i tome gradu — Papa otvorio prva Sveta vrata izvanredne Godine milosrđa. Posebnu simboličku težinu ima i Papina odluka da kardinalski grimiz dodijeli 88-godišnjem albanskom svećeniku Ernestu Simoniju. Svećenik Simoni u doba je komunističkog režima i terora, te progona Crkve potajno zaređen za svećenika. Čak je 18 godina proveo u zatvoru. Više je puta osuđivan na smrt, a 1981. je pušten iz zatvora te je kao „neprijatelj naroda“ morao čistiti septičke jame i kanalizaciju po Skadru. Trinaest novih kardinala ima manje od 80 godina, te zbog toga mogu birati i biti izabrani za papu.

M. K.

Molitveno bdjenje na Badnju večer

Dodi, Isuse!

OFFENBACH AM MAIN

Brošura za slavlje
Badnje večeri

Voditelj HKM Offenbach na Majni fra Tomislav Dukić priredio je na 28 stranica brošuru „Molitveno bdjenje na Badnju večer – Dođi, Isuse!“. U brošuri su sadržane molitve i božićne pjesme. Brošura je namijenjena vjernicima za obiteljsko slavljenje kao pomoć i prijedlog u kršćanskom slavljenju Badnje večeri.

Daljnje obavijesti i narudžbe na:

tel. +49 69 845749; E-mail: hkm.offenbach@gmx.de.

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Sprosincom nam je stiglo i božićno vrijeme. Nadamo se vašem dobrom raspoloženju, ne samo radi školskih praznika, već posebno zbog Božića i božićnih blagdana. Želimo svima blagoslovljen Božić te puno zdravlja i radosti u 2017. godini. Ostanite nam i nadalje dobro!

Die Weihnachtsrippe | pixelio.de

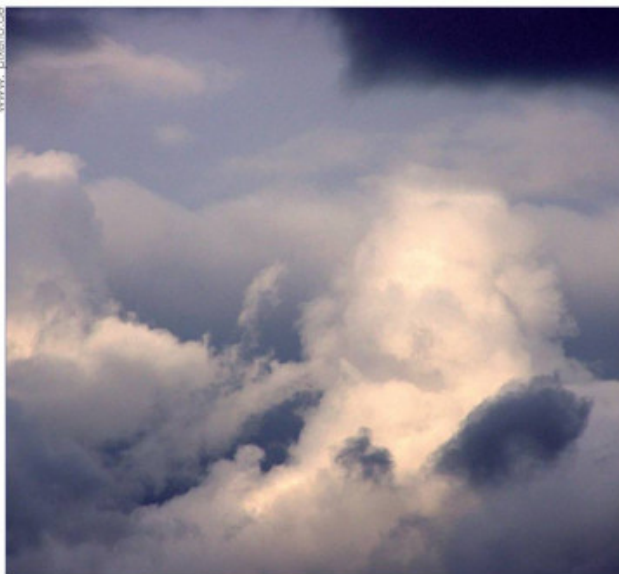
Božićna priča

Tužni anđeo...

Jednom davno uoči Božića na Nebu u anđeoskom svijetu dogodilo se nešto veoma neobično. Jedan anđeo se, naime, počeo ponašati vrlo čudnovato. Počelo je tako, da je izgledao najprije neveselo, pa sve tužnije. Na Nebu nikad dosada nije postojao tužni anđeo. Taj anđeo je inače bio poznat kao iskusan i veseo pomagač, koji je puno ljudi na Zemlji uspješno spasio i pružio im duboku utjehu. I baš taj iskusni dobri anđeo je sada u vrijeme najvećeg anđeoskog posla, na Badnjak, rekao da se ne osjeća dobro i da se neće pomaknuti nikud sa svog udobnog oblaka. Tako nešto se još nikad dotada nije dogodilo i nastao je pravi pravcati nemir među ostalim anđelima. Svi su se zbunjeno gledali i bili nesigurni što im je činiti. Jedan mali anđeo mu je čak ponudio novo bijelo anđeosko odijelo s posebnim svjetlucajućim sjajem, ali ni to tužnog anđela nije moglo razveseliti. Neki drugi anđeo mu je htio darovati posebni srebreno-zlatni zvjezdani prah, kojeg čak anđeli teško mogu uloviti, ali tužni anđeo je samo uzdahnuo i ostao neraspoložen. Dok su drugi stalno razmišljali što bi činili, najmlađi anđeo bez ikakvog anđeoskog iskustva ga jednostavno upita: „A, zašto si ti tako tužan? Pa, ovdje je sve lijepo. Sve je onako kako nam je dragi Bog dao. Svi mi imamo sve što

nam je potrebno.“ Tužni anđeo se još više rastuži i počne čak tiho plakati. U tom se trenutku pokraj njih stvori sv. Petar i blagim glasom se obrati svim anđelima: „Dragi anđeli! Nemojte se uznemiravati. Ovo se događa vrlo rijetko, možda svakih 500 godina. Kad jedan anđeo pomaže toliko puno na Zemlji, onda se dogodi da ga

napusti cijela njegova anđeoska snaga i on gubi svoju moć i svoj vedri duh. To je takozvana „ljudska bolest“. Neki anđeli tada preuzimaju ponekad ljudske duševne more, pa dođe do neravnoteže i oni se osjećaju usamljeno, nezadovoljno i tužno baš kao i ljudi. Zato ćemo sada zajednički poslati Božji mir i ljubav na Zemlju, da se ljudi barem na Božić sjete smisla svoga života.“ I tada se jedno posebno

Nebesko svjetlo uputi prema Zemlji u srca svih ljudi... A našeg dotad tužnog anđela zahvati također tračak sjaja tog Božanskog svjetla i povratu mu opet njegovu anđeosku snagu vjere, nade i ljubavi.

Svi anđeli od radosti sretno zapjevaše i na Nebu se začu nebeska glazba, a na Zemaljskom svodu se pojavi velika sjajna Zvijezda i njezina blaga toplina i Božji blagoslov dotakne nježno ljudska srca i svi ljudi na zemlji osjete neko neobično olakšanje i mir tog božićnog dara i posebnog trenutka.

Sretan i blagoslovljen Božić!

Komuniciramo li onime što jesmo ili onime što imamo?

„Čovjek se pokazuje kao biće koje govori“, zapisao je njemački filozof Martin Heidegger.

Je li razgovor gubitak vremena? To smo si pitanje postavili, među ostalima, u prošleme broju, kojega smo završili citatom dr. Vesne Šendula Jengić: „Razgovor se sve manje smatra 'isplativim', a više gubitkom dragocjenoga vremena. 'Chat i Facebook' povezuju virtualne prijatelje, lajkaju se statusi, živimo u vremenu kada je sve više različitih mreža i resursa koji pohranjuju podatke o nama, našim interesima i navikama. Bez nostalgije, pitanje je što bi na to rekle naše bake. Nadalje se postavlja logično pitanje: ako se procesi tako nastave, hoćemo li prepoznati svoje bližnje preko boje glasa, pokreta, tona riječi? Zapravo, gdje nestaje čovjek kojega toliko zagovaramo i apostrofiramo?“ A gdje je naše mjesto u komunikaciji: komuniciramo li mi ili naši uređaji?

Jesmo li doista pod tolikim pritiskom i utjecajem medija, kako upozorava Kathleen K. Reardon i drugi autori? Kako se komuniciranje danas uopće razumijeva i što mu je smisao i svrha? Što je – vama i meni – zapravo komunikacija, čemu nam služi i što uopće znamo o sebi i o drugoj osobi s kojom komuniciramo? Mogli bismo reći: Komuniciranje je sjajna stvar! Bez komunikacije, tvrdi se, čovjek ne bi mogao živjeti. Ali što je to komunikacija? Tko su njezini subjekti: ja – ti – mi? Ili su subjekti komunikacije sprava, sredstvo i glas? Jer, bez obzira na razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija i sprava, komunikacija nam se predstavlja kao unutarnja stvarnost čovjeka. Čovjek ne može ne komunicirati kao što ne može ne disati, zapisao je Paul Watzlawick, a mi doista komuniciramo svime onime što jesmo. Danas bismo, pomalo ironično mogli reći: i svime onime što imamo, pri čemu mislim osobito na elektroničke medije koji su nam postali važan „kanal“ i važno sredstvo komunikacije.

Čovjek – biće koje govori

Upravo o nekoj vrsti promjene „komunikacijske paradigme“ piše George Myerson u svojoj omanjoj knjižici „Heidegger, Habermas i mobiteli“ koju su neki od vas sigurno pročitali. Među ostalim ističe kako je njemački filozof Martin Heidegger puno vremena

ra je razgovor temeljna aktivnost kojom ljudi izražavaju svoje iskustvo su-bitka s drugima. Gotovo u isto doba, samo koju godinu kasnije, još jedan njemački filozof – Karl Jaspers predstavlja svoje ideje o tome što je ljudsko: „Za filozofijsku istinu sva su ljudska bića mogući drugi s kojima nam je zadano komunicirati.“ Jaspers dakle

smatra kako smo kao humana bića dužni komunicirati sa svim drugim ljudima. Nema načina da se ta dužnost ispunji, a nema načina ni da se nađe neki kompromis. Ako mislite da ste u posjedu istine, ne možete izbjegavati obvezu komuniciranja. Zapravo, piše Myerson, ako svoje ideje i vjerovanja shvaćate imalo ozbiljno, to je vaša očita dužnost.

Danas, u doba globalizacije i mobilizacije, sva su humana bića „mogući drugi“, pa se doista čini da možemo obaviti svoju „moralnu zadaću“

i „komunicirati“ s njima, sa svakim od njih. „Mreža za mrežom: gotovo da vidimo kako se zemaljska kugla prekriva tananim tkanjem upletenih očica. S pozicije mobitela, komunikacija je na samom pragu posvemašnje univerzalnosti. To bismo motrište mogli nazvati 'univerzalnom komunikacijom', a radi se o filozofiji implicitnoj cjelokupnoj mobilizaciji“, piše Myerson. No u globalnom svijetu današnjice ne povezuju se samo ljudi već i tehnologije, sustavi. I do-

ista, zar umnožavanjem weba i mobitela ne dobivamo univerzalnu povezanost? Nije li to sudbina komunikacije kakvu su anticipirali spomenuti „stari“ njemački filozofi – Heidegger i Jaspers? Međutim, uza svu primamljivost ovih veza ti njemački filozofi vjerojatno ne bi prihvatili „mobilizaciju“ bez obzira na izvanredno isticanje komunikacije kao temeljne ljudske djelatnosti. Biste li vi?

Danijel Labaš

Slika: svjetlojere.com

posvetio ideji „su-bitka“ i da je govorjenje smatrao dijelom našega, ljudskoga načina da budemo s drugima. Za Heideggera je davne 1927. godine

U globalnom svijetu današnjice ne povezuju se samo ljudi već i tehnologije, sustavi. I doista, zar umnožavanjem weba i mobitela ne dobivamo univerzalnu povezanost? Nije li to sudbina komunikacije kakvu su anticipirali „stari“ njemački filozofi - Heidegger i Jaspers? Međutim, uza svu primamljivost ovih veza ti njemački filozofi vjerojatno ne bi prihvatili „mobilizaciju“ bez obzira na izvanredno isticanje komunikacije kao temeljne ljudske djelatnosti.

način da se bude čovjek proizlazio iz takvih trenutaka dodira, pa je zapisao: „Čovjek se pokazuje kao biće koje govori.“ Vrijedi li to i za naše vrijeme – vrijeme u kojem se vrlo često dopisujemo kratkim porukama sms-a, na društvenim mrežama, na komunikacijskim platformama? Heideggerova se misao na zaustavlja tek na tomu da je „dobro razgovarati“. Prema Myersonu, njegova bi poruka zapravo bila: „Ljudski je razgovarati.“ Naime, za Heidegge-

INTERVJU

Nastavak sa str. 7

Ako smo s nekim u prepirci ili svađi – Božić je vrijeme da se izmirimo. Ako smo koga zaboravili ili uskratili mu sebe, svoje vrijeme, pažnju ili koju materijalnu pomoć – Božić je vrijeme za to. Upravo zato jer se Bog želi ušatoriti među nas. I mi ga trebamo donijeti svakom čovjeku. U našem se narodu njeguju lijepi običaji Božićne ispovijedi. To je pravo vrijeme da se izmireni s Bogom možemo kasnije pomiriti s čovjekom. Nositi Djetesce jedni drugima. Dopustiti Djetescu da uđe s nama u svaki dom.

Živa zajednica: Nije li nemoguće ljubiti Boga, a pritom isključiti čovjeka, posebno onoga u potrebi?

Dr. Jadranka Garmaz: Papa Franjo nas od početka svog pontifikata poziva na tu činjenicu i istinu da je mnogo potrebnih oko nas te da nemamo pravo zvati se kršćanima ako živimo u autističnoj sebičnosti, ako ne izlazimo na periferije, ne pomažemo potrebnima. Ovo je vrijeme velikih promjena u društvu i Crkvi. Pravo vri-

jeme da izidemo iz svojih malih skučenih svjetova, sigurnosti i učahurenosti i po onoj evanđeoskoj se upitamo: „Tko je moj bližnji?“ Današnja bijeda ima tisuće lica. U zapadnom svijetu je materijalna bijeda ipak rjeđa nego drugdje u svijetu. No europska je bijeda nijema, nema riječi ni glasa. To je bijeda nedostatka smisla života. Biblijski bismo rekli: Vina nemaju! Nemaju radosti, izlaza, jasnoće cilja. Ostavljajući kršćanske korijene, počeli smo truliti iznutra! Često je takva vrsta bijede teža od one materijalne. Stoga je vrijeme da se oda sna trgne-mo te da uistinu pokažemo snagu solidarne ljubavi i milosrđa hraneći gladne, pohodeći bolesne, tješeći žalosne kako bismo se uistinu mogli zvati Kristolikim i Bogolikim. Inače nas Djetesce neće prepoznati, kad dođe naš čas.

Živa zajednica: Božić kao prilika za promjenu odnosa i ozračja u vlastitom životu i vlastitoj obitelji?

Dr. Jadranka Garmaz: Bog mijenja. Slabo ćemo se mi promijeniti ako nas on ne zahvati. Ta je promjena kratkog daha. Nego, potrebno je da

se svaki dan izlažemo njegovom svijetu kroz osobnu i obiteljsku molitvu. Makar ona bila kratka i jednostavna. Božić je prilika da obnovimo odnos s Bogom. Kroz sakramente i osobnu molitvu te sv. Misu moguće je da nas Gospodin zahvati i promjeni ili da nas trajno mijenja i približava sebi i svojoj slici. Onda ćemo imati snage i poniznosti mijenjati svoje tonove glasa, svoje odnose, svoje poglede i tako unijeti novo ozračje u vlastiti život i vlastitu obitelj.

Živa zajednica: Vaša poruka za kraj?

Dr. Jadranka Garmaz: Budući je Živa zajednica glasilo našeg naroda u drugoj državi, želim Vam svima čestitati Božić i zaželjati da ne zaboravite svoje kršćanske korijene, svoj identitet i svoju ukorijenjenost u Bogu. Tu ljubav i taj iskreni odnos prema Bogu, najdragocjenije je što možete prenijeti na svoju djecu i dati u ostavštinu svojoj obitelji. A Bog mira i svake utjehe, bdjet će trajno nad vama jer On je Emanuel: Bog s nama!

Sretan Vam Božić!

Razgovarao: Adolf Polegubić

NAGRADNA KRIŽALJKA

Božić

Rješenje pošaljite najkasnije do 15. siječnja 2017.

Mariofil Soldo	Drvo koje se na Badnjak loži na ognjištu	Sredstvo za ispiranje rublja	Žerava, žeravica	Ivan Raos	Slijepa kobila	Španjolska	Trgovac vunom	Hrv. književnica Milčino- vić	Divodjela koji obrađuje drvo tesanjem	Tal. glumica Miranda	Živopisno prikazivanje božićnog događaja	Grčki filozof iz Mileta	Potvrđena riječ
Slaviti Božić	▼										Duševna bol, tuga	▼	
Biv. španjolski nogometaš Amancio						Sudbina	→				Glumica Vilenica	→	
Njemački gramatički član				Preporod [knjiž.]	▼	Žensko ime, Ebonila					Natrij	▼	Natjecatelj u teškoj atletici
„Njihovo kraljevstvo“			Hebrejski tajni nauk	▼						Sinjska...			▼
Štihača, kopača			Učiniti pijanim		Šarena papiga	→				Amer., astr. fizičar Charles G.	Otok na Jadranu	→	
Likovni umjetnik (kip)					Grabna jama	▼					Koš, sudac, Krešimir	▼	
Međunarodna kreditna kartica	→										Bakterija stopićasta oblika	→	
Rijeka u Italiji	▼										Teret (... života)	→	
Spalno zrel mušjak palke											Ognjen Alujević		Egipat
Sitni čvorovi kanca, pelija											Grad i luka u Italiji	→	„Amper“

AKTUALNO

NJEMAČKA

Personalne promjene

Donosimo podatke o personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj.

HKŽ MÜNCHEN

Dosadašnji dušobrižnik fra Božo Ančić vratio se u domovinu, a dosadašnji dušobrižnik fra Ante Ivan Rozić postao je župnim vikarom u njemačkoj župi sv. Gabrijela u Münchenu. Na mjesto novog dušobrižnika u HKŽ München iz domovine je došao fra Petar Komljenović.

fra Petar Komljenović

HKM LUDWIGSHAFEN

Dosadašnji voditelj misije fra Ljubo Sesar vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao iz domovine fra Slavko Antunović.

fra Slavko Antunović

HKM WIESBADEN

dr. fra Miron Sikirić

Dosadašnji voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto iz domovine došao dr. fra Miron Sikirić.

HKM HAMBURG

Dosadašnji voditelj misije o. Mirko Jagnjić vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao o. Anto Bobaš iz domovine. Dosadašnji dušobrižnik u misiji o. Dominik Kristijan Gebrić vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto iz domovine došao o. Mirko Irenej Vlk.

o. Anto Bobaš

o. Mirko Irenej Vlk

HKM BREMEN

Vlč. Stanko Grubić je osobnom odlukom prestao biti dušobrižnikom za Hrvate u Bremenu.

HKM FREIBURG

Dosadašnji voditelj misije dr. vlč. Mato Drljo vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao vlč. Veselko Župarić iz domovine.

vlč. Veselko Župarić

HKM DONJA RAJNA – MOERS

fra Josip Filipović

Dosadašnji voditelj misije fra Luka Šarčević vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto iz domovine došao fra Josip Filipović.

HKM FRANKFURT

S. Filipa Smoljo

Na mjesto dosadašnje pastoralne suradnice Magdalene Galić došla je iz domovine s. Filipa Smoljo.

HKM MÜNSTER

fra Nikola Matanović i fra Miroslav Jonjić

Dosadašnji dušobrižnik fra Ivo Živković postao je župnim vikarom u njemačkoj župi u Palling-Freutsmoosu. Na njegovo je mjesto došao fra Miroslav Jonjić iz domovine. U misiji kao dušobrižnik djeluje i fra Nikola Matanović.

HKM WUPPERTAL

Dosadašnji voditelj misije fra Josip Repeša vratio se u domovinu, a novim voditeljem misije postao fra Ante Marković, dosadašnji voditelj HKM Rüsselsheim.

HKM NÜRNBERG

Dosadašnji voditelj misije don Niko Šošić vratio se u domovinu, a novim voditeljem misije postao je don Stjepan Matijević, koji je došao iz domovine. Dosadašnjeg dušobrižnika u misiji don Vitomira Zečevića zamijenio je dosadašnji voditelj HKM Bamberg don Filip Tomić.

don Stjepan Matijević

HKM BAMBERG

Dosadašnji voditelj misije don Filip Tomić postao je dušobrižnikom u HKM Nürnberg, a novim voditeljem HKM Bamberg postao je dr. don Rudi Paloš, koji je došao iz domovine.

dr. don Rudi Paloš

HKM BERLIN

Dosadašnji dušobrižnik ddr. fra Ivan Macut vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto iz domovine došao fra Edvard Sokol.

fra Edvard Sokol

HKM RÜSSELSHEIM

fra Ivan Križanović

Dosadašnji voditelj misije fra Ante Marković postao je voditeljem HKM Wuppertal, a na njegovo je mjesto došao fra Ivan Križanović.

HKM SREDNJI BADEN

Dosadašnji dušobrižnik don Stjepan Pasarić vratio se u domovinu, a na njegovo je mjesto došao don Vjekoslav Kanić iz domovine.

don Vjekoslav Kanić

Baka glumi

- Kaže učiteljica Ivici:
- Ivce, jučer opet nisi bio u školi.
- Baka mi je bolesna.
- Svaki put kad izostaneš tebi je baka bolesna. Ne vjerujem ti.
- Imate pravo, učiteljice, i mi sumnjamo da baka glumi.

Razgovor ugodni

On: – Jesi li ljuta?
Ona: – Ne, slana sam.

Pohvale

- E da malo i ja pohvalim svoga muža, veli supruga. On ima najbolju ženu u gradu i okolici!?

Godine idu

Jedino što mi u životu ide jesu godine.

Pošiljke

- Dobar dan, je li ovo odsjek za pošiljke?
- Jest, što imate poslati.
  - Trebao bih nekog poslati po pivo.

Skakavac

Kad vidim skakavca u sobi, više je skačem nego on.

Dolazi sreća

Stalno mi govore da će me stići sreća kad-tad. Izgleda da je moja crkla trčeći za mnom.

Petice

- Sine, ima li petica u školi?
- Ima, tata, ima, dobivaju djeca.

Glazbena nadarenost

Nije da se hvalim, ali kad zapjevam, skuplji je izlaz nego ulaz.

Molitva svetog Augustina: Daj mi manje sebe, a više Tebe

Gospodine Isuse, daj da upoznam sebe i upoznam Tebe.

I ne želim ništa drugo osim Tebe.

Daj da mrzim sebe, a volim Tebe.

Daj da sve što činim, činim za Tebe.

Daj da ponižavam sebe, a uzvisujem Tebe.

Daj da ne mislim ni na što drugo osim na Tebe.

Daj da umrem sebi i živim u Tebi.

Daj da sve što mi se dogodi prihvatim kao da dolazi od Tebe.

Daj da se odrekнем sebe i slijedim Tebe i da Te uvijek želim slijediti.

Daj da bježim od sebe i hrlim k Tebi, da zaslužim da me Ti braniš.

Daj mi da se bojim za sebe i da se bojim Tebe.

I da budem među onima koje ti odabereš.

Daj da ne vjerujem sebi i vjerujem u Tebe.

Daj da budem voljan poslušati zbog Tebe.

Daj da ne pristajem ni uz što osim uz Tebe.

Daj da mogu biti siromašan radi Tebe.

Pogledaj na mene da bih Te mogao voljeti.

Pozovi me da bih Te mogao vidjeti i zauvijek uživati u Tebi. Amen.

Sv. Augustin (354.-430.)
www.bitno.net

Purica s mlincima

Nakon Badnjaka kad se posti te prije polnočke jede bakalar, na svečanom božićnom stolu uobičajeno je poslužiti puricu.

Priprema purice:

Puricu je jednostavno pripremiti. Dan ranije puricu treba dobro posoliti izvana i iznutra pa ostaviti u hladnjaku. Zagrijati pećnicu na 200°. Dok se pećnica ne zagrije, puricu treba dodatno namastiti najbolje gusijom masti (koju možete nabaviti na tržinama). Puricu položiti na pleh staviti peći u zagrijanu pećnicu. Nakon otprilike 45 minuta pečenja, puricu treba započeti prelivati sokom od pečenja svakih petnaestak minuta. Puricu treba peći ovisno o težini, a pravilo je da za svaku kilu treba sat vremena pečenja, tako da ukoliko je purica teška dva i pol kilograma, pečenje će trajati dva i pol sata. Purica se u kontinentalnoj Hrvatskoj uglavnom poslužuje s mlincima. Mlince je također moguće kupiti i gotove.

Ukoliko koristite kupovne mlince, razlomite ih na manje komade, stavite u veće cjedilo i prelite velikom količinom ključale vode. (Ako potopite mlince u ključalu vodu, mogli bi se previše raskuhati.) Ocijeđene mlince pomiješajte sa sokovima koje je purica pustila tijekom pečenja. www.recepti.hr

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

V	R	E	M	E	N	A	□	K	R	S	T	A	Š
N	A	R	O	N	A	□	S	V	I	J	E	T	A
□	D	O	D	A	T	A	K	□	M	E	T	A	L
Ž	I	D	A	K	□	D	U	D	□	D	A	R	A
I	J	I	□	□	N	A	T	I	S	A	K	□	P
V	A	R	A	V	□	□	□	□	□	□	□	□	□
O	T	A	V	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
T	O	T	A	L	□	□	□	□	□	□	□	□	□
A	R	I	J	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Nagrađen: Mile Zovko, Duisburg

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

25. obljetnica stradanja Vukovara i masakra u Škabrnji

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Frankfurt am Main obilježena je 17. studenoga 25. obljetnica stradanja Vukovara i masakra u Škabrnji. Prigodni program započeo je sv. misom u 19 sati u crkvi sv. Ante. Misno slavlje predvodio je župnik fra Željko Čurković, a u koncelebraciji su bili fra Ivan Čikara i fra Marko Domazet Lošo, dušobrižnici u misiji. Fra Željko je u prigodnoj propovijedi istaknuo kako nismo ovdje kako bismo molili samo za žrtve Vukovara i Škabrnje, nego svih žrtava Domovinskog rata, ali i žrtava i s jedne i s druge strane. Nakon sv. mise uslijedilo je održavanje za pokojne uz prigodnu recitaciju pjesme Ivana Tolja „Palim svijeću“. Recitaciju su izveli članovi Franjevačke mladeži: Ana Šamija, Filip Nadarević i Josip Oršolić. Nakon što je podijeljeno održavanje, na izlazu iz crkve članovi Frame upalili su svijeće narodu koji je potom u mimohodu uputio se prema dvorištu Hrvatskog centra i tu postavio svijeće u obliku Vukovarskog vodotornja, simbola obrane ne samo Vukovara nego i cijele Domovine. U dvorani su članovi Frame: Luka Žilić, Ana Lucić, Ana Šamija i Filip Nadarević pripremili prigodnu prezentaciju, kao i tekstove koji su podsjetili na događaje iz 1991. godine, ali s pogledom u budućnost. Na kraju programa fra Marko je pročitao molitvu bl. Alojzija Stepinca za domovinu Hrvatsku. Nakon molitve s. Pavlimira je zapjevala „Zdravo Djevo“, a potom je uslijedio prikaz filma „Vukovarska pasija i križni put“.

fra Marko Domazet Lošo

METZINGEN, REUTLINGEN I TÜBINGEN

Vukovarski memorijal 2016.

U hrvatskim katoličkim zajednicama Metzingen, Reutlingenu i Tübingen obilježena je u petak 18. studenog 25. obljetnica tragedije Grada Vukovara – Vukovarski memorijal.

Geslo i ovogodišnjeg memorijala je bilo prigodno: „Vukovar – mjesto posebnog pijeteta“. Odlučeno je da će zbog situacije u samom Gradu Vukovaru svaki memorijal imati isto geslo. Memorijal je započeo u 18.30 sati molitvom krunice. Uvodi u žalosna otajstva krunice, koja su napisana za tu prigodu, imali su svrhu podsjećanja na potrebe današnjega vremena – sjećanje na prošle događaje, oprost i sadašnjosti te molitvu za mirnu budućnost. Nakon molitve krunice slavljen je sv. misa za poginule branitelje Vukovara i Škabrnje, ali i cijele Domovine. Sv. misu slavio je vlč. Ivica Zrno, dušobrižnik u hrvatskim katoličkim zajednicama Metzingen, Reutlingenu i Tübingen. Pozvao je sve prisutne na dostojno sjećanje tragičnih događaja, ali i na optimistični pogled u budućnost. Također je podsjetio da ovaj memorijal ima svrhu

prisjećanja na tragediju koja se dogodila, ne samo Gradu Vukovaru, nego i u cijeloj Domovini, te da narod koji želi kvalitetno graditi budućnost treba, prije svega, poznavati vlastitu prošlost. Vlč. Ivica je podsjetio da je prošlo 25 godina od stradanja Vukovara – Grada Heroja, ali rane su vidljive još i danas. Nije se ta strahota dogodila samo u Vukovaru, nego i u Škabrnji, i u mnogim mjestima Domovine. Mi, istina, danas nismo fizički prisutni u Vukovaru i u Škabrnji, ali ovdje gdje jesmo učinit ćemo ono što možemo – moliti i sjećati se. U prigodnoj homiliji, vlč. Ivica je govorio o razlici između oprosta i zaborava, te je istaknuo da je potrebno sjećanje, ali i oprost. Oprost nas oslobađa za bolje i lakše življenje, dok nam sjećanje pomaže da realnije promatramo prošlost, živimo sadašnjost, te kvalitetnije gradimo svoju budućnost. A to je veoma važno u današnjem vremenu kada se pojavljuje mišljenje „Ako nisam zaboravio, nisam ni oprostio!“ Kako vrijeme prolazi, u opasnosti smo zaboraviti događaje naše novije povijesti, pa čak i one velike i važne, a u njih se ubraja

i žrtva koju su podnijeli Vukovar i Škabrnja. Povijest ne možemo mijenjati, ali se možemo i trebamo prisjetiti svega što se tamo dogodilo. Povijesna istina je obveza svakog naroda, pa tako i nas Hrvata. Ona bi nas trebala naučiti, ne mrziti, nego kvalitetno graditi. Osobito se trebamo moliti za lijepu budućnost Domovine, ali i nastojati osobno graditi upravo takvu budućnost. Možemo li to ukoliko se ne sjećamo što su branitelji učinili za nas, upitao je vlč. Ivica. Nakon sv. mise slijedio je prigodan program u prepunim prostorijama zajednice. To je svjedočanstvo da su naši ljudi, iako daleko od Domovine osjetljivi za važne datume i događaje vlastitoga naroda. Pročitane su neke od „Priča iz Vukovara“ Siniše Glavaševića te prigodni tekstovi kojim se popratilo stanje u Gradu Vukovaru kroz proteklih 25 godina. Time je obuhvaćena prošlost, sadašnjost i budućnost Grada Heroja, Škabrnje, ali i cijele Domovine. Sprovednim obredima upućena je molitva Bogu za sve poginule branitelje, te je tako zaključena memorijalna večer.

Ivica Zrno

19. SMOTRA
CRKVENIH
ZBOROVA,
NEUSS,
12.11.2016.

Zbor Hrvatske
katoličke misije
Mülheim-Oberhausen

Zbor Hrvatske katoličke
misije Wiesbaden

Zbor Hrvatske katoličke
misije Wuppertal

Zbor Hrvatske katoličke
župe Frankfurt am Main

Zbor Hrvatske katoličke
misije Kassel

